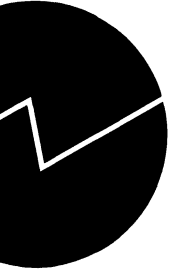

*Mette Lund, Ørnulf Landfald og
Sverre Try*

**Registerbasert evaluering av
ordinære arbeidsmarkedstiltak**
Dokumentasjon og analyse

*Mette Lund, Ørnulf Landfald og
Sverre Try*

**Registerbasert evaluering av
ordinære arbeidsmarkedstiltak**
Dokumentasjon og analyse

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the different research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, september 1997
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-4429-3
ISSN 0806-2056

Emnegruppe

06.90 Metoder, modeller, dokumentasjon

Emneord

Administrative registre
Arbeidsmarkedstatistikk
Effektevaluering

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpige tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den lodrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Rettet siden forrige utgave	Revised since the previous issue	r

Sammendrag

Mette Lund, Ørnulf Landfald og Sverre Try

Registerbasert evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak

Dokumentasjon og analyse

Rapporter 97/15 • Statistisk sentralbyrå 1997

I denne rapporten presenteres resultatene fra en registerbasert undersøkelse blant personer som har deltatt på et ordinært arbeidsmarkedstiltak i april 1996 og som avsluttet tiltaket i løpet av mai 1996. En sammenlikningsgruppe av personer som var registrert som helt arbeidsledige på samme tid er også med i undersøkelsen. Formålet med undersøkelsen har vært tosidig: For det første å gi en deskriptiv analyse av de to gruppene (tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen), for å beskrive bruken av arbeidsmarkedstiltak. For det andre å utføre en økonometrisk analyse av hvordan deltakelse på tiltak påvirker jobbsansynligheten, for å måle effekten av arbeidsmarkedstiltak.

Datamaterialet er basert på koblede data fra forskjellige administrative registre. Utvalget er trukket fra Arbeidsdirektoratets SOFA-søker-register over registrerte arbeidsledige og deltakere på tiltak, og består totalt av 88 974 personer, fordelt på 8807 i tiltaksgruppen og 80 167 i sammenlikningsgruppen.

Evalueringstidspunktet er satt til midten av november 1996, omlag et halvt år etter at deltakerne avsluttet tiltaket. Blant personene i tiltaksgruppen er 41 prosent i jobb på evalueringstidspunktet, sammenliknet med 26 prosent i sammenlikningsgruppen.

Når vi estimerer forskjeller i jobbsansynlighet mellom deltakere på de forskjellige tiltakene og sammenlikningsgruppen, finner vi til dels store variasjoner på tvers av tiltakene selv om alle forskjellene er positive og signifikant forskjellig fra null. Det vil si at tiltakene virker positivt på tilknytningen til arbeidsmarkedet. Forskjellen i jobbsansynlighet (beregnet for referanseperson mann) varierer fra 4 prosentpoeng for praksisplass med fadderordning, 8 prosentpoeng for offentlige sysselsettingstiltak, 10 prosentpoeng for AMO, 15 prosentpoeng for jobbklubber, 26 prosentpoeng for vikarplasser og helt opp til 31 prosentpoeng for lønnstilskudd. Vi finner dessuten at varigheten på tiltak påvirker jobbsansynligheten signifikant positivt.

I tillegg til å beregne effekter av hovedgruppene av tiltak har vi også beregnet effekter for en finere spesifisering av tiltakene, og vi finner at også dette gir signifikant positive effekter for de fleste tiltakene.

Emneord: Administrative registre, arbeidsmarkedstatistikk, effektevalueringer.

Prosjektstøtte: Arbeidet er utført som et oppdrag for Kommunal- og arbeidsdepartementet.

Innhold

Sammendrag	3
Tabellregister	6
1. Innledning	7
2. Bakgrunn	8
2.1 Bakgrunn for undersøkelsen	8
2.2 Målsetting for undersøkelsen	8
3. Effektevaluering av arbeidsmarkedstiltak	10
3.1 Effektevaluering og seleksjonsproblemer	10
3.2 Andre effektevalueringer av tiltak	10
4. Beskrivelse av opplegget	12
4.1 Avgrensning av undersøkelsen, populasjon og utvalg	12
4.2 Variabeldefinisjoner	12
4.3 Inndeling i arbeidsmarkedstiltak	16
5. Beskrivende statistikk	18
5.1 Individuelle kjennetegn for tiltaksdeltakere og ledige	18
5.2 Inndeling etter ulike tiltak	23
5.3 Arbeidsmarkedssituasjon i november 1996	27
6. Analyse	30
6.1 Tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen i gjennomsnitt	31
6.2 Effekter av de forskjellige tiltakene	33
6.3 Samspillsledd: Effekter for forskjellige grupper	34
7. Oppsummering	36
Referanser	39
Vedlegg A	40
Utkommne publikasjoner	
Tidligere utgitt på emneområdet	45
De sist utgitte publikasjoner i serien Rapporter	46

Tabellregister

1. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter kjønn og alder. Absolutte tall og prosent	19
2. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter forskjellige demografiske kjennetegn. Absolutte tall og prosent	19
3. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter yrkesgrupper. Absolutte tall og prosent	20
4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter fylke. Absolutte tall og prosent	20
5. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter antall måneder ledig i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent	22
6. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter antall måneder på ordinære arbeidsmarkedstiltak i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent	22
7. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter sammenlagt antall måneder som arbeidssøker (helt eller delvis ledig eller på arbeidsmarkedstiltak) i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent	23
8. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter gjennomsnittlig antall måneder som helt ledig, deltaker på ordinære arbeidsmarkedstiltak eller arbeidssøker i bakgrunnsperioden, etter alder.	23
9. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter kjønn, undergrupper av tiltak og målgrupper. Absolutte tall og prosent...	24
10. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter tiltakstype, ulike demografiske kjennetegn og arbeidsmarkedsbakgrunn .	26
11. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 registrert som arbeidstakere i november 96 etter om de samtidig er registrert i SOFA-søker-registeret i november 96. Absolutte tall	27
12. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter konsistensbehandlet status i november 1996 og etter status i registrene i november 1996. Absolutte tall	28
13. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter konsistensbehandlet status i november 1996. Absolutte tall og prosent.....	29
14. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Logit-estimer. Modell 1-3.....	32
15. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell 3	33
16. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell 4-6	34
17. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell med samspillsledd (modell 7).....	35
A1. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter yrkesbakgrunn. Prosent	40
A2. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter fylke. Prosent.....	40
A3. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Logit-estimer. Modell 4-6.	41
A4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess : jobb. Logit-estimer fra modell med samspillsledd (modell 7).....	43

1. Innledning

Denne rapporten presenterer resultatene fra en registerbasert undersøkelse blant personer som har deltatt på et ordinært arbeidsmarkedstiltak i april 1996 og som avsluttet tiltaket i løpet av mai 1996. En sammenlikningsgruppe av personer som var registrert som helt arbeidsledige på samme tid er også med i undersøkelsen. Formålet har vært å beskrive bruken av arbeidsmarkedstiltak og måle effekten av arbeidsmarkedstiltak ved hjelp av koblede administrative registre. Undersøkelsen er ledd i Statistisk sentralbyrås satsing på å gi bedre styringsinformasjon for offentlig forvaltning, og å få til økt bruk av data fra administrative registre.

Prosjektet er utført på oppdrag av Kommunal- og arbeidsdepartementet, og er en oppfølging av et forprosjekt som ble utført i Statistisk sentralbyrå i 1996 og publisert i Vassnes (1996).

Mette Lund, førstekonsulent ved Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk i Statistisk sentralbyrå, har vært prosjektleder. Prosjektmedarbeider har vært førstekonsulent Ørnulf Landfald. Sverre Try arbeidet på prosjektet i en hospiteringsperiode i Statistisk sentralbyrå. Han var da faglig underlagt Statistisk sentralbyrå.

I kapittel 2 beskriver vi bakgrunnen og formålet med undersøkelsen nærmere. I kapittel 3 går vi kort gjennom noen metodiske problemer som er knyttet til effektevaluering av arbeidsmarkedstiltak, og vi oppsummerer noen resultater fra tidligere norske undersøkelser.

Datagrunnlaget er beskrevet i kapittel 4, i tilknytning til en beskrivelse av populasjon og utvalg, variabler, kilde og kvalitet.

Resten av rapporten inneholder resultatene fra den empiriske undersøkelsen. I kapittel 5 gir vi en beskrivelse av deltakerne (tiltaksgruppen) og de ledige (sammenlikningsgruppen) etter demografiske kjennetegn og tidligere yrkes- og arbeidsmarkeds-karrierer. I tillegg viser vi arbeidsmarkedsstatus ved evalueringstidspunktet - november 1996 -, omlag et

halvt år etter at deltakerne avsluttet arbeidsmarkeds-tiltaket.

Analysen i kapittel 6 søker å anslå effekten av å delta på arbeidsmarkedstiltak, målt som økning i jobb-sannsynligheten. Vi beregner både den gjennom-snittlige effekten av å delta på tiltak, og undersøker hvordan effekten varierer på tvers av tiltakene og på tvers av deltakerne.

Kapittel 7 inneholder en kort oppsummering.

2. Bakgrunn

2.1 Bakgrunn for undersøkelsen

Den aktive arbeidsmarkedspolitikken har vært en sentral del av den økonomiske politikken i Norge de senere årene. Arbeidsmarkedstiltakene ble trappet kraftig opp i forbindelse med lavkonjunkturen og økningen i arbeidsledigheten i perioden 1988-1993. Etter 1993 har arbeidsledigheten blitt redusert og arbeidsmarkedstiltakene har blitt trappet tilsvarende ned. Regjeringen har blant annet i langtidsprogrammet for perioden 1998-2001 presisert at arbeidsmarkedstiltakene fortsatt skal brukes som et stabiliseringspolitisk virkemiddel, det vil si at de trappes ned i oppgangskonjunkturer og opp ved tilbakeslag i økonomien. Samtidig skal tiltakenes sammensetning og nivå tilpasses de strukturelle problemene på arbeidsmarkedet (Finans- og tolldepartementet 1997).

De ordinære arbeidsmarkedstiltakene omfatter tre hovedtyper tiltak: Kvalifiseringstiltak (f.eks. arbeidsmarkedskurs og praksisplasser), midlertidige sysselsettingstiltak (f.eks. KAJA) og formidlingstiltak (f.eks. lønnstilskuddsordninger). Hovedmålsettingen med alle disse tiltakene er å styrke deltakernes muligheter til å få en jobb i det ordinære arbeidsmarkedet. I tillegg er det formulert delmålsettinger for enkelte av tiltakene, f.eks. å motivere og kvalifisere for videre utdanning, når dette er nødvendig for å styrke deltakernes jobbmuligheter på lengre sikt.

I denne rapporten skal vi undersøke i hvilken grad arbeidsmarkedstiltakene bidrar til å oppfylle hovedmålsettingen om at deltakerne skal få økt sine jobbmuligheter. Bakgrunnen for prosjektet er et forprosjekt som ble utført i Statistisk sentralbyrå i 1996 og publisert i Vassnes (1996). I dette forprosjektet ble det vurdert i hvilken grad registerdata kan erstatte data fra spørreskjema ved evaluering av arbeidsmarkedstiltak. De fleste evalueringer av arbeidsmarkedstiltak som tidligere har blitt gjennomført, har tatt utgangspunkt i utvalgsundersøkelser og spørreskjemadata. For å få vurdert i hvilken grad data fra administrative registre kan erstatte spørreskjemadata, ble det i forprosjektet laget et opplegg for å evaluere effekten av arbeidsmarkedstiltak med utgangspunkt i registerdata. Opplegget ble illustrert med en registerbasert

evaluering arbeidsmarkedso pplæringen, som er det største arbeidsmarkedstiltaket, og resultatene ble sammenliknet med en tilsvarende evalueringsundersøkelse hovedsakelig basert på spørreskjemadata.

Resultatene fra forprosjektet viser at opplegget for evaluering av arbeidsmarkedstiltak basert på registerdata hovedsakelig gir samme resultat som tilsvarende undersøkelse med spørreskjema (Vassnes 1996). I tillegg viser det seg at registerdata gir vel så utsagnskraftige resultater, på grunn av mulighetene for store utvalg og generelt mindre problemer med frafall. De administrative registrene som benyttes i undersøkelsen gir meget detaljert informasjon, spesielt om personenes arbeidssøker- og ledighetserfaring. Dette er informasjon som det har vist seg vanskelig å fremskaffe ved bruk av spørreskjema, på grunn av erindringsforskyvning hos respondentene. Evalueringsundersøkelser med bruk av registerdata legger likevel en del begrensninger på hvilke forklaringsfaktorer man kan inkludere i undersøkelsen. Omfanget av forklaringsfaktorer begrenses av hvilke opplysninger som finnes i administrative registre. Forprosjektet viser også at produksjonstiden for et evalueringsprosjekt vil kunne bli vesentlig kortere ved bruk av registerdata og være et kostnadseffektivt alternativ til spørreskjema, hvis man tilpasser opplegget for registerundersøkelsen med et slikt siktemål.

I den foreliggende undersøkelsen følges opplegget for forprosjektet opp med en registerbasert evaluering av de ordinære arbeidsmarkedstiltakene. Alle typer av ordinære tiltak er tatt med, det vil si at de spesielle tiltakene for yrkeshemmede ikke er med i denne undersøkelsen.

2.2 Målsettingen med undersøkelsen

Hovedmålet for prosjektet i denne omgang er å utvikle et enkelt opplegg for en årlig resultatvurdering av tiltakene basert på analyse av registerdata. Ved å gjennomføre årlige resultatvurderinger av arbeidsmarkedstiltakene kan man få et bilde av hvordan effektene varierer mellom de forskjellige tiltakene og hvordan effektene varierer i ulike konjunkturfaser. Slik informasjon kan være et viktig bidrag til å vurdere

tiltakenes nivå og sammensetning. Det står derfor sentralt i prosjektet å få fram

- aktuell statistikk innenfor en relativt kort produksjonstid
- sammenliknbare resultater på tvers av tiltakene
- sammenliknbare resultater over flere år.

Kravet til en relativt kort produksjonstid har vært bestemmende for mye av det opplegget som er valgt i denne undersøkelsen. Evalueringstidspunktet for undersøkelsen er satt til slutten av november 1996.

Mye av arbeidet i et slikt prosjekt består i å koble sammen data fra ulike registre, stille sammen og utvide disse registerdataene og sjekke konsistens mellom de ulike registrene. Dette er en tidkrevende prosess. Ved valg av et enkelt opplegg for bruk av registerdata kan produksjonstiden reduseres. I tillegg er det ulik produksjonstid for forskjellige registre, for eksempel er produksjonstiden for register over igangværende utdanning opptil ett år. Vi har derfor ikke med data om utdanningsaktivitet på evalueringstidspunktet. Det betyr at vi ikke får fanget opp eventuelle effekter av tiltak på overgang til utdanning, men konsentrerer denne undersøkelsen til arbeidsmarkedstiltakenes hovedmålsetting: Å undersøke i hvilken grad deltakerne øker sine muligheter for å få jobb.

Hensynet til produksjonstiden har også vært avgjørende for valg av uttakskriterium for utvalget. I de fleste undersøkelser som søker å måle effekten av tiltak, følger man et utvalg av deltakere fra det tidspunkt de *begynner* på et arbeidsmarkedstiltak og en sammenlikningsgruppe av helt ledige på samme tidspunkt, og sammenlikner arbeidsmarkedskarrierer eller arbeidsmarkedsutfall på et senere tidspunkt. I denne undersøkelsen følger vi samtlige deltakere som *avsluttet* et tiltak i løpet av mai 1996 (dvs at de var i et arbeidsmarkedstiltak ultimo april 1996, men ikke ultimo mai 1996), og sammenlikner disse med de registrerte arbeidsledige i april 1996 (dette er nærmere beskrevet i kapittel 4.2). Siden det er valgt et annet uttakskriterium i denne undersøkelsen enn det som er tradisjonelt, er det ikke sikkert at resultatene er direkte sammenliknbare med andre undersøkelser. Men resultatene for de forskjellige tiltakene internt i denne undersøkelsen vil selvsagt være sammenliknbare, og også resultater fra eventuelle oppfølginger av denne undersøkelsen senere år.

Denne undersøkelsen skiller seg altså noe ut fra mange tidligere evalueringer av norsk arbeidsmarkedspolitik. Ved siden av det som er nevnt over om kort produksjonstid og uttakskriterium, medfører bruken av registerdata at denne undersøkelsen også skiller seg ut med følgende karakteristika:

- Et meget stort utvalg, med totalt 88 974 observasjoner, fordelt på 8807 personer i tiltaksgruppen og 80 167 personer i sammenlikningsgruppen.

- Et svært lite frafall (dvs. de vi mangler nødvendig informasjon om i registrene; eksternt frafall på 119 personer - 0,1 prosent - pga. ugyldig fødselsnummer) som medfører at utvalget er representativt.
- Detaljert informasjon fra en rekke registre, spesielt om utvalgets arbeidssøkerhistorie det siste året.

Dette materiale skulle danne et godt utgangspunkt for prosjektets to delmål. For det første skal det gis en deskriptiv analyse av de to gruppene (tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen), for å beskrive bruken av arbeidsmarkedstiltak. For det andre skal det utføres en økonometrisk analyse av hvordan deltakelse på tiltak påvirker jobbsannsynligheten, for å måle effekten av arbeidsmarkedstiltak.

3. Effektevaluering av arbeidsmarkedstiltak

3.1 Effektevaluering og seleksjonsproblemer

Effektevaluering av et tiltak går ut på å undersøke hvilken effekt et enkelt tiltak har på deltakerens senere tilknytning til arbeidsmarkedet. Vi definerer et mulig utfall en viss periode etter tiltakets avslutning som suksess. Suksesskriteret i vårt tilfelle er om personen er i jobb (mer presist om personen har et arbeidstakerforhold, se avsnitt 4.2) omlag et halvt år etter avsluttet tiltak. Sannsynligheten for suksess kaller vi for jobbsannsynligheten.

Problemet med denne metoden er at man i utgangspunktet ønsker å sammenlikne den observerte utviklingen med hvordan utviklingen ville ha vært dersom den enkelte deltaker ikke hadde vært på et arbeidsmarkedstiltak. Men dette er en kontrafaktisk og ikke målbar utvikling, og vi må innføre andre metoder. Det nærmeste man kan komme er å sammenlikne arbeidsmarkedssituasjonen for tiltaksdeltakere med en sammenlikningsgruppe av arbeidsledige som ikke har deltatt på tiltak i perioden.

Det er en rekke faktorer i tillegg til deltakelse på tiltak som kan påvirke tilknytningen til arbeidsmarkedet. Seleksjonsproblemer kan oppstå dersom det er spesielle kjennetegn med personene som har betydning for om personene blir valgt ut til å delta på et tiltak og som også påvirker jobbsannsynligheten. Det kan også være seleksjon på tvers av tiltakene, det vil si at det er systematiske forskjeller mellom deltakerne på de forskjellige tiltakene. Ved å sammenlikne sentrale kjennetegn mellom tiltaksdeltakerne og de ledige - og på tvers av de ulike tiltaksformene - kan vi avsløre om det foregår noen form for seleksjon (positive eller negativ) mot bestemte tiltak.

Observerbare forskjeller mellom gruppene kan vi kontrollere for i analysen. I denne undersøkelsen har vi observert en rekke variable som kan ha betydning for arbeidsmarkedstilpasningen. Fra registrene har vi informasjon om alder, sivilstatus, kjønn, bosted, utdanning, yrkeserfaring og tidligere erfaring med arbeidsledighet. Forklaringsvariablene fanger opp ulike sider ved personen som har betydning for jobbsannsynligheten.

Jobbsannsynligheten kan også avhenge av individuelle karakteristika som ikke er observerbare med registerdata. Det er et velkjent problem i analyser av denne typen at det kan være systematiske forskjeller mellom ledige og tiltaksdeltakere som vi ikke kan avsløre ved våre beskrivelser, simpelthen fordi enkelte ulikheter kan være vrøne å observere. Slike problemer eksemplifiseres ofte med forskjeller i holdninger og motivasjon mellom deltakere og ledige. En metode som er blitt benyttet for å slippe unna uobserverte forskjeller er et eksperimentelt design. Det vil si at deltakere blir trukket ved et tilfeldig utvalg av de ledige. I vår analyse bruker vi en ikke-eksperimentell metode, og utvalgene følger etter alminnelig praktisering av arbeidsmarkedspolitikken i arbeidsmarkedsetaten. Dette kan ha gitt systematiske forskjeller i egenskaper hos deltakerne kontra de ledige som virker bestemmende for suksesskriteriet og som vi ikke har kontrollert for i analysen.

Når vi bruker en ikke-eksperimentell metode er det å viktig at sammenlikningsgruppen (de ledige) er mest mulig lik deltakerne på det tidspunkt disse starter tiltaket, at vi har gode data med informasjon om kvalifikasjoner og tidligere arbeidsmarkedserfaring, at vi bruker et relevant suksesskriterium og at vi har mange observasjoner. Denne undersøkelsen er tilrettelagt med sikte på å tilfredsstille disse kravene. Allikevel kan det være verd å minne om at de forskjellene mellom tiltaksdeltakere og sammenlikningsgruppe som vi finner i analysen i kapittel 6 er forskjeller som vi er i stand til å observere, og dermed kontrollere. I tråd med alminnelig terminologi vil vi kalle disse forskjellene for effekter.

3.2 Andre effektevalueringer av arbeidsmarkedstiltak

De langt fleste effektevalueringene av tiltak er basert på såkalte survey-data hentet fra intervju eller postsendte skjema, og i mange tilfeller kombinert med administrativ, registerbasert informasjon om tiltaket som evalueres. Dette gjelder både amerikanske, svenske, norske og andre europeiske effektevalueringer. Danske studier avviker noe fra dette mønsteret

ved at de i større grad benytter registerbasert informasjon.

Anvendelse av survey-data innebærer visse kvalitetsproblemer. Det er for det første en viss risiko for feilrapportering som kan gi forventningsskjevne estimatorer (for eksempel fordi deltakerne på et tiltak kan svart- eller skjønne situasjonen ut fra personlige forventninger og erfaringer med kurset). Videre er det oftere problemer knyttet til frafall.

Forholdene i Norge ligger godt til rette for bruk av administrative registre i en effektevaluering fordi de er av relativ god kvalitet (kapittel 4.2 inneholder nærmere informasjon om registerkvaliteten i denne undersøkelsen).

I det følgende gis en oversikt over andre empiriske undersøkelser som både er basert på survey-data og administrative registre. Vi ser på hva andre har funnet på effektevalueringer på de enkelte tiltak. De fleste resultatene vi viser til om effektevalueringene av ulike tiltak, er foretatt i en periode med nedgangskonjunktur slik at sysselsettingseffekten kan være lavere sammenlignet med våre resultater.

Det foreligger per i dag ingen empiriske undersøkelser på effekten av KAJA på jobbsannsynligheten. Resultater av Ekeland (1995) viser at 15 prosent av tiltaksdeltakerne i forgjengeren SKAP (skap kommunale arbeidsplasser) var i ordinært arbeid 6 måneder etter tiltaket, men at SKAP i liten grad har bidratt til å øke sysselsettingsmulighetene for deltakerne sammenlignet med en gruppe helt ledige.

Det er blitt foretatt flest undersøkelser av arbeidsmarkedsopplæring (AMO), som også er det største tiltaket. Hernæs et al (1991) viser at andelen sysselsatte er 2-20 prosentpoeng høyere blant deltakerne enn ikke-deltakerne 6 måneder etter tiltaksslutt. Kontrollert for individuelle og markedsrelaterte kjennetegn viser undersøkelsen at jobbsannsynligheten lå signifikant høyere for deltakerne enn for ikke-deltakere. Raaum og Torp (1993) finner at de som fullfører AMO-kurs har større (signifikant) jobbsannsynlighet etter 6 måneder sammenlignet med de som søkte om plass men fikk avslag. Det har blitt foretatt en rekke nyere undersøkelser på effekten av AMO, bl.a. Moe (1997) som baserer seg på registerkoblingene i KIRUT. Resultatene fra denne undersøkelsen viser at AMO-deltakerne har i gjennomsnitt om lag 10 prosent høyere jobbsannsynlighet ett år etter tiltaksslutt enn ikke-deltakere. Raaum og Torp (1997) viser at AMO har en positiv effekt på arbeidsinntekten 2-3 år etter kursslutt på om lag 7 prosent i gjennomsnitt. Det finnes altså ulike undersøkelser på evalueringer av AMO og de viser å gi støtte til hypotesen om at deltakelse på AMO har en positiv effekt. Vi forventer i vår undersøkelse at deltakelse på AMO gir en positiv effekt på jobbsannsynligheten.

For praksisplasser viser resultater fra Try (1993) at tiltaket har en positiv effekt på deltakernes sannsynlighet for å få jobb. En undersøkelse av praksisplass med fadderordning Eldring og Grøgaard (1996) har foretatt for en gruppe personer i alderen 20-24 år viser at mulighetene for arbeid bedres en tid etter avsluttet tiltak i forhold til helt ledige.

For lønnstilskudd og resultater av effektevaluering av dette tiltaket, viser bl.a. Hardoy (1994) at deltakerne over 25 år har en høyere jobbsannsynlighet enn andre. For ungdom under 25 år er jobbsannsynligheten av å gå på tiltaket ikke særlig større sammenlignet med en sammenligningsgruppe av helt ledige.

Vi har ingen resultater å vise til for evaluering av jobbklubber. Schøne (1997) ser på effekten av henholdsvis kvalifisering- og sysselsettingstiltak på årsinntekt en tid etter tiltaksslutt. Resultatene fra denne undersøkelsen viser positive og signifikante inntektseffekter av deltakelse på kvalifiseringstiltak, men negative effekter av sysselsettingstiltak.

Det er altså gjennomført flere evalueringer av arbeidsmarkedstiltakene. Andre evalueringer er også nevnt i oppsummeringen i Hardoy mfl. (1994) og i Kommunal og arbeidsdepartementet (1996a). Resultatene fra norske evalueringer viser at deltakerne gjennomgående har høyere jobbsannsynligheter enn ikke-deltakere, men det er store forskjeller mellom de ulike tiltakene og effekten kan også variere for forskjellige grupper. De få evalueringene som hittil er gjennomført av sysselsettingstiltakene viser svakere effekter enn evalueringene av kvalifiseringstiltakene.

4. Beskrivelse av opplegget

Datamaterialet er i hovedsak basert på administrative registre. Utvalget er trukket ut fra Arbeidsdirektoratets register over personer registrert helt ledig og på arbeidsmarkedstiltak (SOFA-søker-registeret) i april 1996. Fra denne filen er også ulike kjennetegn om personen hentet fra.

Videre har vi brukt data fra Arbeidsdirektoratets månedstatistikk og SSBs Arbeidskraftsundersøkelse (AKU) for å beskrive arbeidsmarkedet i region og yrke. Rikstrygdeverkets arbeidstaker og arbeidsgiverregister (a/a-registeret) er brukt for å hente informasjon om tidligere yrkeserfaring og arbeidsmarkedsstatus i november 1996. SSBs utdanningsregister og fødelandsfil er brukt for å gi informasjon om personen som kan være relevant for jobbsannsynligheten.

I dette kapitlet vil vi gi en beskrivelse av prosjektets rammer. Avgrensninger av populasjonen og utvalget beskrives i kapittel 4.1, mens i kapittel 4.2 gis en oversikt over variablene vi benytter i undersøkelsen. Herunder gis opplysninger om både kilde, kvalitet og forventet resultater fra andre undersøkelser. I siste avsnitt beskrives inndelingen av ulike ordinære arbeidsmarkedstiltak.

4.1 Avgrensning av undersøkelsen, populasjon og utvalg

På uttakstidspunktet i april 1996 avgrenses populasjonen til en tiltaksgruppe og en sammenligningsgruppe av helt ledige. Som nevnt under kapittel 3 om seleksjonsproblemer bør sammeligningsgruppen ikke være systematisk forskjellig fra tiltaksgruppen. Mest mulig homogene grupper er viktig for å gi det mest mulig riktige bilde av tiltakseffekten.

Tiltaksgruppen er følgende:

- Personer som deltok på et ordinært arbeidsmarkedstiltak i slutten av april 1996 og som avsluttet dette tiltaket i mai 1996.

Kriteriet for tiltaksgruppen er at personen deltok på et ordinært arbeidsmarkedstiltak (se oversikt over tiltakene i avsnitt 4.3) i april 1996 men som ikke var

registrert på noen tiltak i mai 1996 (inkludert attføringstiltak).

Sammenligningsgruppen av helt ledige består av:

- Personer som var registrert helt ledig i slutten av april 1996 og som ikke var registrert på arbeidsmarkedstiltak i mai 1996.

Det ble vurdert flere rutiner for utrekning av sammenligningsgruppen, bl.a. at personene skulle være helt ledig både i april og mai 1996. Dette er en strengere seleksjonskriterium i forhold til tiltaksgruppen. Dette ville ha ført til at de helt ledige fikk en kortere resultatperiode fram til november 1996. Valg av seleksjonsmetode for de helt ledige ble valgt for å få en mest mulig homogen gruppe av arbeidssøkere.

De helt ledige som er permittert er tatt ut av sammenligningsgruppen, mens de som er registrert som yrkeshemmede eller deltar på attføringstiltak i april 1996 er ekskludert fra begge gruppene. Permiterte arbeidssøkere har klart bedre muligheter for å komme tilbake til jobb enn andre arbeidsledige og deltar i liten grad på tiltak. Disse i tillegg til yrkeshemmede skiller seg derfor ut fra resten av utvalget, og er derfor ikke med i denne undersøkelsen.

Tiltaksgruppen består etter dette av 8.807 personer, mens sammenligningsgruppen (de helt ledige) består av 80.167 personer.

4.2 Variabeldefinisjoner

I analysen har vi inkludert både variable som knyttes til individet (bl.a. alder og kjønn) og variable som gir informasjon om personens tilknytning til arbeidsmarkedet (f.eks. tidligere erfaring i jobb og med ledighet). Til sist, for å fange opp etterspørselssiden på arbeidsmarkedet, har vi inkludert regionale og yrkes-spesifikke variable. Vi har i stor grad basert oss på å ta med variable som vi antar har betydning for arbeidsmarkedstilpasningen og som har vist seg å ha effekt i andre empiriske undersøkelser.

Nedenfor gis en beskrivelse av hver variabel, fra hvilken kilde vi har hentet variabelen og litt om

kvaliteten på variabelen. Variablene gjelder på ulike tidspunkt av observasjonsperioden. De demografiske kjennetegnene ved personen (alder, kjønn, sivilstatus og bosted) gjelder på uttakstidspunktet (med unntak av høyeste fullførte utdanning som gir informasjon pr. 1. oktober 1995). Informasjon om bakgrunnsperioden for personen er gitt ved variablene yrkeserfaring og ledighets- og tiltakshistorikk. På evalueringstidspunktet i november 1996 får vi arbeidsmarkedsstatus. Kontrollert for individuelle og markedsrelaterede *observerbare* kjennetegn som vi beskriver nedenfor, tolkes forskjell i andel sysselsatte og ikke-sysselsatte et halvt år etter avsluttet tiltak som effekten av tiltaket.

Suksess, sysselsetting i november 1996

I andre empiriske undersøkelser i Norge er det mest nærliggende å bruke sysselsetting som suksesskriterium i en effektevaluering fordi det primære målet med tiltakene er å få flest mulig ut i arbeid. Variabelen er hentet fra a/a-registeret og gjelder for 4. kvartal (uttak 14. november) 1996. Meldepliktig til a/a-registeret er arbeidsforhold som forventes å vare mer enn 6 dager og med en forventet gjennomsnittlig arbeidstid pr. uke på mer enn 4 timer. Kun lønnstakere er med i statistikken. Selvstendige næringsdrivende og vernepliktige er ekskludert fra undersøkelsen.

Sammenliknet med Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) er tallene for antall lønnstakere i a/a-registeret for lavt. For 1996 var tallet på lønnstakere i arbeidstakerregisteret 6 prosent lavere enn i AKU. Ut fra definisjonen av lønnstaker/arbeidstaker og kobling av a/a- og Lønns- og trekkoppgaverregisteret skyldes avviket i hovedsak at små og tilfeldige arbeidsforhold ikke blir registrert i a/a-registeret. I tillegg er det enkelte næringer med lønnstakere som befinner seg i grenseland når det gjelder meldeplikt til a/a-registeret (jordbruk og ideelle organisasjoner) (Utne og Vassnes 1995). Et problem som trekker i motsatt retning men som er av mindre omfang er manglende utmeldelser av for eksempel sommervikariater i uttaket pr. 4. kvartal.

Konsekvensen av for lavt nivå på lønnstakere i a/a-registeret er at vi undervurderer andelen arbeidstakere ved evalueringstidspunktet (for lav jobbsannsynlighet), men vi er fortsatt i stand til å vurdere effekten av deltakelse på tiltak mot effekten av å være helt ledig på en tilfredsstillende måte så lenge utvalgene ikke er skjevfordelte. Det vil si at tiltaksdeltakere ikke er forskjellige fra sammenlikningsgruppen når det gjelder tendensen til manglende inn- og utmeldinger av a/a-registeret. Tilsvarende vil gjelde for det faktum at selvstendige næringsdrivende ikke er med i a/a-registeret.

Alder, kjønn og sivilstatus

Variablene hentes fra SOFA-søker-filen pr. april 1996 og opplysningene kommer fra Det sentrale personregisteret. Disse variablene er tatt med fordi individuelle trekk ved personen kan ha betydning for jobb-

sannsynligheten. Effekten av demografiske kjennetegn er usikker og kan peke i begge retninger. Alder kan ha betydning for om deltakeren får jobb eller ikke. Vi antar at jo eldre personen er jo lavere er jobbsannsynligheten (Try 1993). Andre undersøkelser viser at jobbsannsynligheten er stigende med stigende alder opp til slutten av 30-årene, og avtar deretter (Torp 1993). Eldre arbeidsledige vil ofte ikke innfri de krav en arbeidsgiver stiller til kvalifikasjoner særlig innenfor bransjer hvor den teknologiske utviklingen er stor og hvor det kreves høy utdanning og spesialkompetanse.

Kjønn har en usikker effekt på om personen kommer i jobb. En hypotese er at ledige menn satser mere for å få en jobb fordi de har større frykt for å bli uten jobb og bli hjemmeværende i forhold til kvinner. De kan også inneha karakteristika som gjør at søkeeffektiviteten er høyere sammenliknet med kvinner. Kvinner er fortsatt i større grad hjemmeværende med barn i forhold til menn. Vi antar at menn ut fra denne hypotesen har større sannsynlighet for å komme ut i jobb etter tiltakets slutt (se bl.a. Pedersen og Westergård-Nielsen 1993).

Sivilstatus, i vårt tilfelle det å være gift, har i utgangspunktet ukjent effekt på sannsynligheten for å komme ut i jobb. En antagelse er at gifte personer ansees å være mere stabile arbeidstakere, og at økonomiske forhold gjør at begge må være i jobb. Dette vil gi en positiv effekt på jobbsannsynligheten. Det kan være samspill effekter mellom kjønn og sivilstatus, og dette kan vi kontrollere for i analysen i kapittel 6.

Utdanning

Kilden er utdanningsregisteret og variabelen gir informasjon om høyeste fullførte utdanning pr. 1. oktober 1995. Lang produksjonstid på dette registeret gjør at vi ikke har nyere data om utdanning.

Det lages fem ulike utdanningsnivåer, som er grunnskole, videregående I (ett år), videregående II (2-3 år), høyskole/universitet og uoppgitt/ingen utdanning.

Utdanning er en viktig faktor med hensyn til jobbsannsynlighet. A priori antar vi at sjansen for å få jobb er høyere jo høyere utdanning personen har. Andre undersøkelser underbygger påstanden om at jo høyere utdanning dess større positiv antatt effekt på jobbsannsynligheten (f.eks. Try 1993 og Raaum og Torp 1993).

Yrkeserfaring

Vi undersøker om utvalget har et arbeidstakerforhold fra a/a-registeret pr. 2. kvartal hvert år i perioden 1986-1995. Et arbeidstakerforhold blir tellende som ett års yrkeserfaring. Vi får opplysning om at personen har et tellende arbeidstakerforhold på et tidspunkt i mai, men ikke om vedkommende har vært sysselsatt gjennom deler eller gjennom hele året.

Bakgrunnsperioden som måles ved hjelp av historiske individuelle variable kan være viktig for hvilke muligheter en arbeidsledig har på arbeidsmarkedet. En av disse variablene er yrkeserfaring. En arbeidsledig person som har lang yrkeserfaring uten lange opphold om gangen vil ha større sjanse til å få jobb i forhold til en som har vært uten arbeid en periode. En slik person vil ha opparbeidet en betydelig mengde «menneskelig kapital» som for det første gjør denne attraktiv for arbeidsgiver. For det andre vet arbeiderne dette selv og er derfor motivert til å søke arbeid. Vår hypotese er at jo lengre yrkeserfaring jo høyere er sjansen for å komme i jobb etter en periode som arbeidssøker. Dette viser også Vassnes (1996).

Innvandringskategori

Denne opplysningen hentes fra SSBs fødelandsfil som gjelder en gang i perioden mai - juni 1996. Vi skiller mellom innvandrere fra ikke-vestlige land og andre land. Ikke-vestlige land er land utenom Norden, Vest-Europa ellers, Nord-Amerika og Oceania. Innvandrere har i dag generelt større problemer på arbeidsmarkedet enn nordmenn (se bl.a. Schøne 1996). Vi forventer at innvandrere fra ikke-vestlige land har lavere jobb-sannsynlighet i forhold til personer fra vesten.

Ledighets- og tiltakshistorikk

Disse opplysningene hentes fra SOFA-søker-registeret. SOFA-søker-registert regnes for å være av bedre kvalitet når det gjelder dekningsgrad og inn- og utmeldinger i forhold til a/a-registeret, men det kan som a/a-registeret inneholde feil og mangler. Når f.eks. en person ikke melder seg på arbeidskontoret en måned, f.eks. av ren forglemmelse, vil vedkommende bli registrert med denne sluttdato som arbeidssøker, mens personen får innmeldt en ny startdato for en ny søkeperiode dersom vedkommende kommer tilbake neste måned.

Vi vurderte tre ulike metoder for konstruering av en variabel for å måle ledighets- og tiltakshistorikk og nedenfor er en oversikt over disse.

En måte å konstruere denne variabelen på, er å lage variable som viser antall måneder registrert på tiltak og helt ledig (historikk) de siste 12 måneder før avsluttet tiltak for tiltaksgruppen (april 1995-april 1996) og fram til april 1996 for sammenligningsgruppen. I opptellingen medregnes alle tiltak, dvs. både de ordinære arbeidsmarkedstiltakene og attføringstiltak. Arbeidssøkerstatus i hver månedsfil bestemmer historikken, slik at en person registrert helt ledig i f.eks. februar 1996 får tilskrevet en måneds ledighet. Denne metoden skaper problemer fordi vi i historikken medregner det tiltaket som personen avsluttet i mai 1996. Vi fanger opp effekten av å være på tiltak gjennom to variable, «tiltaksvarighet» og «tiltaks-historikk». Dersom tiltaksvarigheten er lang vil

historikken være kort og omvendt. Vi får en korrelasjon mellom historikken og tiltaksvarigheten.

En alternativ løsning på de ovennevnte problemene kan være å trekke fra tiltaket som ble avsluttet (tiltaksvarighet) i historikkvariabelen, altså på formen 12 måneder historikk fratrukket varigheten på tiltak som ble avsluttet. Ulempen med denne metoden er at tiltaksgruppen får ulik varighet på historikken (historikken er totalt 12 måneder, inkludert perioder ute av SOFA-søker-registeret). For de med lange tiltak (tiltaksvarighet er lang), vil historikken være kort. Korrelasjonsproblemet er fortsatt til stede.

Den tredje metoden går ut på å rendyrke effekten av ledighets- og tiltakshistorikken og tiltaksvarighet på den ene siden og på den andre siden få like lang historikk for alle i utvalget. Metoden går ut på at historikken går tilbake 12 måneder fra den måneden de begynte på tiltaket som de var registrert i på uttakstidspunktet.

Med valg av den siste metoden får vi følgende regler for henholdsvis ledighets- og tiltakshistorikk:

Ledighetshistorikk

Antall måneder registrert helt ledig de siste 12 måneder fra den måneden de begynte på tiltaket som de var registrert i på uttakstidspunktet og fra april 1996 for sammenligningsgruppen. I analysen kontrollerer vi også for perioder som delvis sysselsatt arbeidstaker (delvis ledig).

Tiltakshistorikk

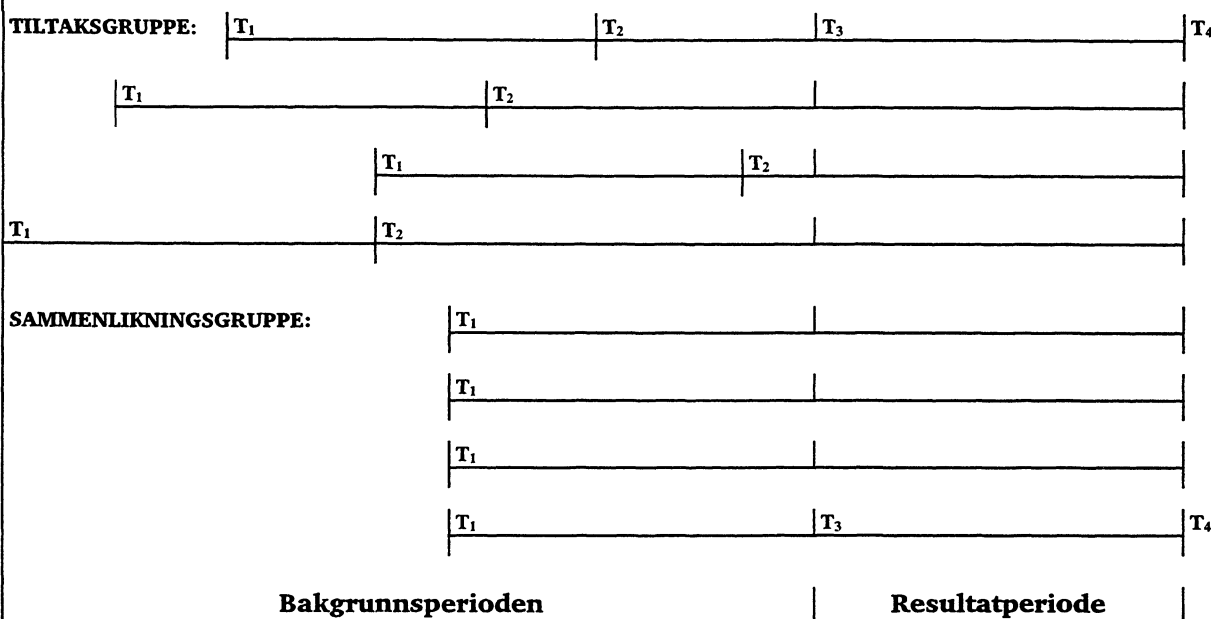
Antall måneder registrert på tiltak de siste 12 måneder fra den måneden de begynte på tiltaket som de var registrert i på uttakstidspunktet for tiltaksgruppen og fra april 1996 for sammenligningsgruppen. En undergruppering av tiltakene i denne variabelen foretas også. Vi trekker ut de på attføringstiltak og andre yrkeshemmede og ser varigheten av disse i en 12 månedersperiode.

Tidligere yrkeshemmet

Som nevnt i forrige avsnitt er ikke yrkeshemmede i utgangspunktet med i denne undersøkelsen, dvs. at personer som var registrert som yrkeshemmet i april 1996 er ekskludert fra utvalget. Noen har imidlertid vært registrert som yrkeshemmet tidligere i bakgrunnsperioden, og disse fanges opp i en dummyvariabel (en variabel som gir informasjon om personen enten har vært eller ikke har vært yrkeshemmet 12 måneder tilbake i tid).

Når vi ser på forventet effekt av disse variablene er de betraktet som historiske variable som er viktig for tilpasningen på arbeidsmarkedet. Vi forventer at jo lengre personen har gått ledig jo lavere er sannsynlighet for at personen får jobb. Dette viser andre under-

Boks 1: Bakgrunnsperiode og resultatperiode i undersøkelsen

T1 = 12 måneder før start tiltak (T2) for tiltaksgruppen. 12 måneder før uttakstidspunktet (T3) for sammenlikningsgruppen.

T2 = Tidspunkt for start tiltak (gjelder kun tiltaksgruppen).

T3 = Uttakstidspunktet april 1996.

T4 = Evalueringstidspunktet november 1996.

Bakgrunnsperioden i undersøkelsen går fram til uttakstidspunktet (T₃; April 1996). Resultatperioden er fra uttakstidspunktet og til evalueringstidspunktet (T₄; November 1996).

Ved uttakstidspunktet (T₃) skilles tiltaksgruppen fra sammenlikningsgruppen: De som er i et tiltak i april 1996, men som ikke er det en måned senere, kommer i tiltaksgruppen. De som er helt ledige i april 1996, og som ikke er på et tiltak en måned senere, kommer i sammenlikningsgruppen.

For sammenlikningsgruppen har vi detaljert informasjon i en 12-måneders bakgrunnsperiode (T₁-T₃) om personenes arbeidssøkersstatus.

For tiltaksgruppen måler vi hvor lenge de har deltatt på tiltak (T₂-T₃) og vi har detaljert informasjon i en 12-måneders bakgrunnsperiode (T₁-T₂) før de begynte på tiltaket om personenes arbeidssøkersstatus.

søkelser, bl.a. Vassnes (1996). Effekten av tiltaks-historie kan gå begge veier. Det kan være en fare for at en person som går for lenge på tiltak kan få redusert sine sjanser på arbeidsmarkedet. Vi ser imidlertid på en veldig kort periode slik at i denne undersøkelsen antas det at jobbsannsynligheten øker med økende tiltaks-historikk. I Vassnes (1996) viser resultatene det samme, men at jobbsannsynligheten er avtagende med antall måneder tidligere på tiltak. Vi antar videre at en tidligere erfaring som yrkeshemmet reduserer sannsynligheten for å få jobb.

Arbeidsmarked

For å fange opp etterspørselssiden på arbeidsmarkedet har vi tatt med regionale og yrkesspesifikke variable. I

vårt tilfelle har vi implementert vakanseraten i henholdsvis yrke og fylke og ledighetsraten i henholdsvis yrke og fylke i undersøkelsen.

Ledighetsrate i tidligere yrke

Variabelen blir beregnet som forholdet mellom registrerte helt ledige i yrket i oktober 1996 (kilde er Arbeidsdirektoratets månedsstatistikk) og sysselsatte etter yrke i 1995. Denne variabelen er kvalitetsmessig ikke så bra. Beregningsgrunnlaget, sysselsatte i AKU etter yrke, er etter gammel yrkesstandard og ved bruk av disse tallene får vi for gamle tall. Data i AKU med gammel yrkesstandard gjaldt t.o.m. 1995, og vi må anvende gammel yrkesstandard fordi alle tall om yrke fra Arbeidsdirektoratet er oppgitt i gammel yrkesstandard. Dersom vi skal ha en løpende effektevaluer-

ing, kan vi ikke basere oss på å bruke gamle tall p.g.a. at skjevhetene øker over tid. På lengre sikt er det mulig å bruke tall med ny yrkesstandard. Vi velger å ta med variabelen i første omgang for å undersøke om den har effekt på jobbsannsynligheten.

Vakanseraten i tidligere yrke¹

Oppgis som forholdet mellom registrerte ledige stillinger i yrket (beholdning) i oktober 1996 og helt ledige personer i yrket i oktober 1996.

Ledighet i fylket

Prosenten beregnes som registrerte helt ledige i fylket i oktober 1996 i prosent av arbeidsstyrken i fylket 1995 (AKU).

Vakanseraten i fylket

Raten er gitt som ledige stillinger (beholdning) i fylket i oktober 1996 i prosent av antall ledige personer i fylket i oktober 1996.

I analysen i kapittel 6 kjører vi også modeller hvor vi erstatter vakanse- og ledighetsvariablene med yrkeserfaring og fylke separat fordi de også fanger opp variablene nevnt ovenfor.

Arbeidsmarkedsforholdene på bosted kan ha stor betydning for mulighetene for den enkelte å få jobb. Er f.eks. ledigheten i regionen høy og andel ledige stillinger lav i forhold til nivået på ledige personer, antas sannsynligheten for å komme ut i arbeid å være liten i forhold til en region hvor det motsatte er tilfelle. I følge resultatene til Vassnes (1996) ser vi at vakanseraten i personens tidligere yrke har en klar positiv effekt på sannsynligheten for å få jobb, mens ledighetsraten i tidligere yrke ikke har effekt. En undersøkelse av Try (1993) viser at arbeidsledigheten i hjemfylket medfører en signifikant reduksjon i jobbsannsynligheten.

4.3 Inndeling i arbeidsmarkedstiltak

I dette avsnittet beskrives de ulike tiltakstypene samt tiltaksvarigheten.

Tiltaksgruppen fordeles etter ulike ordinære arbeidsmarkedstiltak. Følgende hovedinndeling av de ulike tiltakene skal legges til grunn for evalueringen:

- Sysselsettingstiltak: KAJA (Kompetanse, arbeidstrening og jobbskaping for arbeidsledige) og lærlinger i statlige etater
- Lønnsstilskudd
- Praksisplasser med fadderordning
- Arbeidsmarkedsopplæring (AMO)
- Jobbklubber
- Vikarplasser

Informasjon om de enkelte tiltakene beskrevet ovenfor er hentet fra SOFA-søker-registeret for april 1996.

Vi skal undersøke effekten av hvert ordinært arbeidsmarkedstiltak. For å se om tiltakene er formålstjenlige er det viktig å foreta en analyse på hvilke tiltak som gir størst effekt på jobbsannsynligheten. Tiltak av ulik innhold og formål kan ha ulik sysselsettingseffekt. Se i kapittel 3.2 for nærmere informasjon om tidligere resultater av effektevaluering av tiltak.

Litt om tiltakenens formål, innhold og målgruppe (Kommunal- og arbeidsdepartementet 1996b):

Offentlig sysselsettingstiltak

KAJA: Formålet med KAJA er å tilby langtidsarbeidsledige meningsfulle og nyttige arbeidsoppgaver som gir mulighet til å bevare arbeidsevnen, erverve nye ferdigheter og øke muligheten for å skaffe seg ordinært arbeid. Tiltaket kan gis til følgende personer i prioritert rekkefølge :

1. Helt ledige personer som har hevet dagpenger i 70 uker eller mer innenfor samme dagpengeperiode.
2. Helt ledige personer uten dagpengerettigheter som har vært registrert som helt ledige i over ett år.
3. Helt ledige personer som har hevet dagpenger i mindre enn 70 uker innenfor samme dagpengeperiode.

Tiltakets innhold er i utgangspunktet 85 prosent arbeid og 15 prosent organisert opplæring.

Varighet: Opptil 10 måneder (2 år for personer som har lederfunksjon ved gjennomførelsen av tiltaket).

Lærlinger i statlige etater: Formålet med dette tiltaket er å bidra til at statlige etater øker sitt ordinære inntak av lærlinger. I Finnmark og Nord-Troms gjelder ordningen også kommunale- og fylkeskommunale etater. Målgruppen er arbeidsledige som ønsker lærlingeplass og som ikke omfattes av rett til videregående opplæring.

Varighet: Læretiden i etaten varierer for den enkelte lærling.

AMO (arbeidsmarkedsopplæring): AMO er et tiltak rettet mot helt arbeidsledige, eventuelt ansatte med svak utdanningsbakgrunn eller uaktuell kompetanse. Tiltaket er også rettet mot yrkeshemmede, men de er ikke med i denne undersøkelsen. Deltakerne må være over 19 år. Tiltaket skal ikke tilbys ordinære utdanningssøkere. Formålet med tiltaket er å øke muligheten for overgang til ordinært arbeid, redusere kompetansemessige ubalanser i arbeidsmarkedet, forebygge ledighet blant ansatte og motivere arbeidsledige til videre utdanning. Tiltakets innhold er opplæring gjennom yrkesrettet kurs, eventuelt opplæring av mer allmenn karakter på grunnskole- eller videregående nivå.

¹ Kilden hvor opplysningene om vakanseraten i henholdsvis yrket og fylke, ledighet i yrket og tidligere yrkeshemmet er hentet fra Arbeidsdirektoratets månedsstatistikk.

Varighet: Inntil 10 måneder.

Jobbklubber: Tiltakets formål er å bidra til å øke og målrette jobbsøkingen i tillegg til å øke mulighetene for overgang til ordinært arbeid. Kurset går ut på opplæringen og veiledning i gruppe. Målgruppen er formidlingsklare arbeidsledige over 19 år.

Varighet: Inntil 8 uker.

Praksisplasser med fadderordning: Målgruppen er nykommere på arbeidsmarkedet som mangler tilstrekkelige kvalifikasjoner, og som har spesielle behov for tilrettelegging, opplæring og oppfølging, herunder personer som kommer inn under den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten. Tiltakets innhold er arbeidspraksis og opplæring. Tiltaket kan også nyttes i kombinasjon med skoleplass. Formålet med tiltaket er å øke muligheten for overgang til ordinært arbeid og motivere til ordinær utdanning.

Varighet: Inntil 6 måneder.

Vikar plass: Hovedformålet er å gi arbeidsledige relevant arbeidspraksis i offentlige og private virksomheter. Samtidig får ansatte permisjon til å ta utdanning som bidrar til å heve kompetansenivået ved arbeidsplassen eller frigjøres til innsats overfor ledige gjennom prosjektvirksomhet. Målgruppen for vikar plass er arbeidsledige med relevant kompetanse eller erfaringsbakgrunn. Innholdet er stort sett midlertidig sysselsetting i vikariat for ansatte som går ut i permisjon for å ta utdanning.

Varighet: Maksimalt 10 måneder.

Lønnstilskudd til arbeidsgivere: Formålet er å bidra til ansettelse i ordinært arbeid på vanlige lønns- og arbeidsvilkår. Innholdet er ordinær sysselsetting og de er rettet mot utsatte grupper på arbeidsmarkedet. Deltakerne får ordinær lønn, mens arbeidsgiverne får tilskudd fra etaten hvor størrelsen er avhengig av målgruppen.

Varighet: Det er 3 måneders varighet, men kan utvides med justert tilskuddssats som ikke overstiger tilskuddskostnaden med varighet på 3 måneder. Ansettelsesforholdet skal som hovedregel ha lengre varighet enn tiltaksforholdet.

Det er mulig å foreta andre inndelinger av tiltakene, bl.a. å skille mellom grupper internt i tiltaket. For lønnstilskudd kan det skilles mellom ungdom under 25, eldre, flyktninger og langtidsledige. I analysen i kapittel 6 forsøker vi å sammenligne forskjellige spesifikasjoner av tiltakene på forskjellige nivåer.

Tiltaksvarigheten

Tiltakets varighet måler antall måneder tilbake i tid deltakeren går på det samme tiltaket, hentet ut fra månedsfilen i SOFA-søker-registeret. Dette gir en tellevariabel i måneder som fanger opp hele tiltakets varighet. I enkelte andre undersøkelser måles tiltaksvarigheten etter start- og stoppdato i SOFA-søker-registeret. Men disse datoene relateres som oftest til tilsagnsperiode, mens en reell tiltaksperiode kan settes sammen av flere tilsagn. Derfor vil tiltaksvarighet basert på start- og stoppdato fra SOFA-søker-registeret systematisk undervurdere tiltakets reelle varighet.

Vi antar at deltakelse på tiltak i realiteten fører til en marginal endring i deltakerens kvalifikasjoner fordi kursene er relativt kortvarige. Empiriske undersøkelser av AMO viser at kortvarige kurs (5-10 uker) har større positiv effekt på sjansen for å få jobb, mens kurs av varighet på 20 uker har mindre effekt. Effekten øker igjen når kursene blir riktig langvarige, dvs. 30 uker (Torp 1993), mens Try (1993) finner at for praksisplasser er effekten først tiltakende med tiltakets varighet og deretter avtakende for riktig lange tiltak.

5. Beskrivende statistikk

I dette kapitlet skal vi gi en beskrivelse av ulike kjennetegn fordelt på hovedgruppene i utvalget. I avsnitt 5.1 sammenlignes kjennetegn for *tiltaksgruppen* (deltakere som sluttet et tiltak i løpet av mai 1996) og *sammenlikningsgruppen* (de som var registrert som helt ledige i april 1996). I beskrivelsen vil vi bruke betegnelsene tiltaksgruppen eller deltakere for den ene gruppen og betegnelsene sammenlikningsgruppen eller ledige for den andre gruppen. For disse to gruppene vil vi beskrive de sentrale demografiske variablene, presentere noen indikatorer for etterspørselen på individenes del-arbeidsmarkeder samt beskrive deres arbeidsmarkedshistorie. De variablene som benyttes i den beskrivende statistikken i dette kapitlet er i hovedsak de samme som benyttes som forklaringsvariable i analysene i kapittel 6.

I avsnitt 5.2 beskrives de sentrale kjennetegnene på tvers av de ulike tiltakstypene og i avsnitt 5.3 presenteres utvalgets situasjon på arbeidsmarkedet ved evalueringstidspunktet, medio november 1996. Det siste er utgangspunktet for resultatvariabelen i analysene i kapittel 6.

Registergrunnlaget og definisjonen for de forskjellige variablene er beskrevet i kapittel 4.2. De demografiske variablene er definert slik at de stort sett relaterer seg til situasjonen ved uttakstidspunktet, april 1996.

5.1 Individuelle kjennetegn for tiltaksdeltakere og ledige

I dette avsnittet skal vi se på sentrale bakgrunnsvariabler fordelt på tiltaksgruppe og sammenlikningsgruppe.

Tabell 1 viser fordelingen i utvalget på kjønn og alder. Tiltaksgruppen er relativt jevnt fordelt etter kjønn, med 51,1 prosent menn (4502 menn av 8807 deltakere totalt) og 48,9 prosent kvinner. I sammenlikningsgruppen er andelen menn noe større, med 55,1 prosent menn og 44,9 prosent kvinner.

Det framgår klart av tabell 1 at tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen har forskjellig aldersfordeling, ved at deltakerne gjennomgående er yngre enn de ledige. Klarest kommer dette til uttrykk i forskjellene i

de yngste og eldste aldersgruppene. Det er i gjennomsnitt 6,7 prosent ungdom under 20 år i tiltaksgruppen sammenliknet med 1,7 prosent i sammenlikningsgruppen. I den eldste aldersgruppen er det en klar overvekt av ledige, med 11,1 prosent over 60 år i sammenlikningsgruppen og 1,2 prosent i tiltaksgruppen. Gjennomsnittsalderen for menn er 30,9 år blant deltakere og 38,4 blant de ledige. Tilsvarende er gjennomsnittsalderen for kvinner 30,1 år blant deltakere og 36,8 blant de ledige.

Tabell 2 viser fordelingen mellom tiltaksgruppe og sammenlikningsgruppe på noen andre sentrale demografiske variable. Det er klare forskjeller i andelen gifte i de to utvalgene, ved at 25,3 prosent av deltakerne og 35,8 prosent av de ledige er gift. Denne relativt store forskjellen kan i stor grad forklares ved at deltakerne gjennomgående er yngre enn de ledige.

Totalt er det 10,9 prosent innvandrere i utvalget, med en overvekt i tiltaksgruppen. I tolkningen av denne variabelen er det viktig å være klar over definisjonen som er brukt her. I denne analysen er innvandrere definert som andelen førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land (jf. kapittel 4.2).

I utgangspunktet er yrkeshemmede ekskludert fra undersøkelsen, det vil si at personer som deltar på et tiltak for yrkeshemmede eller er registrert som yrkeshemmet ved uttakstidspunktet (april 1996) ikke er med i utvalget. Men noen få personer står registrert som yrkeshemmet tidligere i bakgrunnsperioden, selv om de ikke er det ved uttakstidspunktet. Dette gjelder omlag en halv prosent av utvalget og andelen er relativt jevnt fordelt mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen.

Når det gjelder utvalgets fordeling på utdanningsnivå viser tabell 2 at en forholdsvis større andel av de ledige har grunnskole som høyeste fullførte utdanning enn tilfellet er for deltakerne. Deltakerne har på sin side en større andel med 2-3 år videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Det er dessuten en lav andel i begge gruppene

Tabell 1. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter kjønn og alder. Absolutte tall og prosent

Aldersgrupper	Totalt		Menn		Kvinner	
	Deltakere	Ledige	Deltakere	Ledige	Deltakere	Ledige
Under 20 år	589	1 369	325	782	264	587
20-24 år	2 903	13 306	1 355	7 516	1 548	5 790
25-29 år	1 609	14 414	907	7 191	702	7 223
30-49 år	3 020	33 560	1 505	18 133	1 515	15 427
50-59 år	582	8 585	333	4 783	249	3 802
60 år og mer	104	8 933	77	5 748	27	3 185
Totalt	8 807	80 167	4 502	44 153	4 305	36 014
Under 20 år	6,7	1,7	7,2	1,8	6,1	1,6
20-24 år	33,0	16,6	30,1	17,0	36,0	16,1
25-29 år	18,3	18,0	20,1	16,3	16,3	20,1
30-49 år	34,3	41,9	33,4	41,1	35,2	42,8
50-59 år	6,6	10,7	7,4	10,8	5,8	10,6
60 år og mer	1,2	11,1	1,7	13,0	0,6	8,8
Totalt	100	100	100	100	100	100

Tabell 2. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter forskjellige demografiske kjennetegn. Absolutte tall og prosent

Kjennetegn	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Gifte	30 907	34,7	2 227	25,3	28 680	35,8
Innvandrere¹	9 708	10,9	1 160	13,2	8 548	10,7
Tidligere yrkeshemmet	406	0,5	34	0,4	372	0,5
Utdanningsnivå						
Uoppgitt/Ingen	6 073	6,8	638	7,2	5 435	6,8
Grunnskole	17 964	20,2	1 232	14,0	16 732	20,9
Vgl	27 426	30,8	2 547	28,9	24 879	31,0
Vgll	28 106	31,6	3 540	40,2	24 566	30,6
Univ./Høgskole	9 405	10,6	850	9,7	8 555	10,7
Totalt	88 974	100	8 807	100	80 167	100
Yrkeserfaring (år)²		4,2		2,8		4,3

¹ Førstegenerasjonsinnvandrere fra ikke-vestlige land

² Antall års yrkeserfaring i løpet av de siste ti årene (1986-1995)

som har universitet/høgskole som høyeste fullførte utdanning.

Variabelen for yrkeserfaring måler antall år i arbeid i perioden 1986-1995. Vi fanger altså opp yrkeserfaring i de ti foregående årene før uttakstidspunktet, og den gjennomsnittlige yrkeserfaringen i utvalget blir da 4,2 år. Personene i sammenlikningsgruppen har i gjennomsnitt lenger yrkeserfaring enn personene i tiltaksgruppen. Dette er i samsvar med resultatene i Vassnes (1996), som viser at dette har sammenheng med både alders-, utdannings- og kjønnsfordelingen i

utvalget. Når en tolker denne variabelen, er det viktig å huske at den er konstruert slik at den fanger opp et jobbforhold på en gitt dato hvert år, og at vi ikke får med sammenhengende jobberfaring over året (jf. kapittel 4.2). Noen kan være i jobb i andre deler av året, uten at dette blir registrert slik variabelen for yrkeserfaring er konstruert her.

Tabell 3 viser yrkesbakgrunn for tiltaksgruppe og sammenlikningsgruppe. I første omgang kan det se ut som om det ikke er store forskjeller mellom deltakerne og de ledige når det gjelder fordelingen på de ulike

Tabell 3. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter yrkesgrupper. Absolutte tall og prosent.

Yrkesgrupper	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Tekn.vit.og hum.	3 056	3,4	272	3,1	2 784	3,5
Pleie og omsorg	3 637	4,1	378	4,3	3 259	4,1
Undervisning	5 071	5,7	557	6,3	4 514	5,6
Annen humanistisk	3 196	3,6	302	3,4	2 894	3,6
Administrasjon	1 467	1,6	86	1,0	1 381	1,7
Kontor	7 416	8,3	642	7,3	6 774	8,4
Handel	10 767	12,1	991	11,3	9 776	12,2
Primær	2 784	3,1	259	2,9	2 525	3,1
Bygg og Anlegg	6 562	7,4	484	5,5	6 078	7,6
Industri	18 873	21,2	1 591	18,1	17 282	21,6
Service	13 101	14,7	1 117	12,7	11 984	14,9
Transport	4 960	5,6	428	4,9	4 532	5,7
Ingen/uoppgitt	8 084	9,1	1 700	19,3	6 384	8,0
Totalt	88 974	100	8 807	100	80 167	100
Ledighetsrate yrke		4,0		3,9		4,0
Vakanterate yrke		0,14		0,15		0,14

Tabell 4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter fylke. Absolutte tall og prosent

Fylke	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Østfold	5 272	5,9	546	6,2	4 726	5,9
Akershus	6 419	7,2	685	7,8	5 734	7,1
Oslo	11 382	12,8	960	10,9	10 422	13,0
Hedmark	3 642	4,1	302	3,4	3 340	4,2
Oppland	3 565	4,0	381	4,3	3 184	4,0
Buskerud	4 142	4,7	393	4,5	3 749	4,7
Vestfold	4 190	4,7	446	5,1	3 744	4,7
Telemark	4 001	4,5	387	4,4	3 614	4,5
Aust-Agder	1 916	2,2	211	2,4	1 705	2,1
Vest-Agder	2 866	3,2	272	3,1	2 594	3,2
Rogaland	6 816	7,7	675	7,7	6 141	7,7
Hordaland	9 372	10,5	1 019	11,6	8 353	10,4
Sogn og Fjordane	1 322	1,5	142	1,6	1 180	1,5
Møre og Romsdal	3 667	4,1	327	3,7	3 340	4,2
Sør-Trøndelag	5 882	6,6	700	7,9	5 182	6,5
Nord-Trøndelag	3 004	3,4	328	3,8	2 676	3,3
Nordland	5 740	6,5	550	6,2	5 190	6,5
Troms	3 317	3,7	263	3,0	3 054	3,8
Finnmark	2 441	2,7	215	2,4	2 226	2,8
Totalt	88 956	100	8 802	100	80 154	100
Ledighetsrate fylke		3,8		3,7		3,8
Vakanterate fylke		0,12		0,12		0,12

yrkesgruppene. Det er flest personer med bakgrunn fra industri både blant de ledige og blant de med kjent yrkeserfaring av deltakerne. Den største gruppen blant deltakerne har imidlertid ingen kjent yrkesbakgrunn,

og dette har klar sammenheng med aldersfordelingen blant deltakerne. En større andel i tiltaksgruppen er unge, og vi så i tabell 2 at deltakere i gjennomsnitt har kortere yrkeserfaring enn de ledige. Deltakerne er i

større grad nykommere på arbeidsmarkedet enn tilfellet er for de ledige, og dette kan i stor grad forklare hvorfor det er en langt mindre andel blant deltakerne som står oppført med en yrkesbakgrunn enn blant de ledige. Som et resultat av dette har de ledige en større andel innenfor de fleste andre yrkesgruppene enn det som er tilfelle blant deltakerne. Det er bare innenfor yrkesgruppene pleie- og omsorgsykker og undervisning at deltakerne har en større andel enn de ledige.

Oppsummeringsvis viser tabell 3 forskjellene i gjennomsnittlig ledighetsrate og vakanserate etter yrker (hvor personene med ingen eller uoppgitt yrkesbakgrunn har fått tillagt gjennomsnittsverdien). Det er svært liten forskjell mellom de to utvalgene, med en svak tendens til at deltakerne har en yrkesbakgrunn med noe lavere ledighetsrate og noe høyere vakanserate enn de ledige.

Utvalget er fordelt etter landets fylker, jf. tabell 4. Det er flest personer i utvalget fra Oslo og Hordaland. Disse to utvalgene utgjør nesten en fjerdedel av utvalget totalt. Svakest representert er Sogn og Fjordane, med kun 1,5 prosent av utvalget.

Sammenlikninger mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen viser at tiltaksgruppen relativt sett er noe overrepresentert i Hordaland og Sør-Trøndelag, mens sammenlikningsgruppen er noe overrepresentert i Oslo og Hedmark. Ellers er det bare mindre forskjeller i fylkesfordelingen mellom de to gruppene.

Når vi i analysene i kapittel 6 skal forklare utfallet på arbeidsmarkedet i november 1996 med hensyn på forskjellige målbare variable, vil personenes erfaring med arbeidsledighet og andre arbeidssøkerstatuser være viktige bakgrunnsvariable. Tabellene 5-7 oppsummerer utvalgets ledighets- og tiltakerfaring i en 12 måneders bakgrunnsperiode. Bakgrunnsperiodens lengde er lik for alle personene, den er 12 måneder. Men bakgrunnsperiodens plassering i tid er forskjellig: For sammenlikningsgruppen er det 12 måneder bakover i tid fra uttakstidspunktet, april 1996. For tiltaksgruppen er det 12 måneder bakover i tid fra den måneden de begynte på tiltaket som de var på ved uttakstidspunktet. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 4.1 (se f.eks. boks 1).

Ledighetserfaringen i bakgrunnsperioden er noe forskjellig mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen, jf. tabell 5. I gjennomsnitt har sammenlikningsgruppen vært mer arbeidsledige enn tiltaksgruppen. Over halvparten av tiltaksgruppen har ikke mer enn tre måneders ledighetserfaring, mens drøye en fjerdedel har vært ledig i minst seks måneder. Gjennomsnittlig ledighet i perioden er 5,6 måneder i sammenlikningsgruppen og 3,8 måneder i tiltaksgruppen. Når det gjelder erfart ledighet er det, som vi

skal se i neste avsnitt, store variasjoner mellom deltakerne på de forskjellige tiltakene.

For øvrig er det overraskende at så mange som 16,7 prosent av tiltaksgruppen står oppført med null måneder ledighet, dvs. at de ikke er registrert som ledig i en eneste månedsfil i SOFA-søker-registeret i ett år før de begynte på ett tiltak. Disse deltakerne har altså mindre enn en måned med ledighetserfaring før de begynte på tiltaket. En del av disse personene kan ha vært innom andre arbeidssøkerstatuser i løpet av bakgrunnsperioden. At enkelte deltakere står registrert uten ledighetsperioder betyr derfor ikke at alle disse er nye i arbeidsmarkedsetatens register. Tabell 7 viser at 6,2 prosent av tiltaksgruppen står oppført med null måneder registrert som arbeidssøker (i denne sammenheng betyr det at de ikke er registrert som helt eller delvis ledig eller deltaker på et arbeidsmarkedstiltak i en eneste månedsfil i SOFA-søker-registeret i ett år før de begynte på et tiltak). Egne kjøring fordelt på alder viser at det særlig er i de yngste aldersgruppene at det er en stor andel tiltaksdeltakere med liten eller ingen ledighets- eller arbeidssøkererfaring før de begynte på tiltaket. I aldersgruppen under 20 år er det 37,9 prosent av tiltaksdeltakerne som ikke har registrert noen måneder med ledighet i bakgrunnsperioden, og 26,7 prosent har ikke registrert noen måneder som arbeidssøker.

Når det gjelder tidligere erfaring med arbeidsmarkedstiltak finner vi at tiltaksgruppen i noe større grad har deltatt på tiltak i bakgrunnsperioden enn sammenlikningsgruppen. Deltakerne har i gjennomsnitt vært 1,8 måneder på ordinære tiltak, mens de ledige i gjennomsnitt har vært 1,0 måneder på ordinære tiltak. Også her er det, som vi skal se i neste avsnitt, store variasjoner på tvers av tiltakene.

Vi finner altså at tiltaksgruppen har kortere erfaring med ledighet enn sammenlikningsgruppen, men de har noe lenger erfaring med deltakelse i ordinære arbeidsmarkedstiltak. Dette er to alternative former for aktiv arbeidssøking, og i tabell 7 er varigheten i disse tilstandene summert sammen med to andre arbeidssøkerstatuser: Antall måneder som delvis sysselsatt arbeidssøker (delvis ledig) og antall måneder som deltaker på attføringstiltak. Det er bare mindre variasjoner i gjennomsnittlig varighet for disse to arbeidssøkerstatusene, og derfor viser vi ikke egne tabeller for disse statusene. Gjennomsnittlig varighet som delvis sysselsatt arbeidssøker er 1,0 måned både for tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen. Gjennomsnittlig varighet som deltaker på attføringstiltak er 0,1 måned både for tiltaksgruppen og for sammenlikningsgruppen.

Når vi sammenlikner summen av varighet i de forskjellige arbeidssøkerstatusene i tabell 7 finner vi at de ledige i gjennomsnitt har noe lenger erfaring med

Tabell 5. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter antall måneder ledig i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent¹

Måneder Ledig	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0 måneder	8 260	9,3	1 469	16,7	6 791	8,5
1 måned	8 499	9,6	1 339	15,2	7 160	8,9
2 måneder	8 649	9,7	1 217	13,8	7 432	9,3
3 måneder	9 957	11,2	961	10,9	8 996	11,2
4 måneder	6 989	7,9	731	8,3	6 258	7,8
5 måneder	6 649	7,5	617	7,0	6 032	7,5
6 måneder	6 081	6,8	554	6,3	5 527	6,9
7 måneder	5 426	6,1	447	5,1	4 979	6,2
8 måneder	5 105	5,7	365	4,1	4 740	5,9
9 måneder	4 515	5,1	306	3,5	4 209	5,3
10 måneder	4 233	4,8	255	2,9	3 978	5,0
11 måneder	4 758	5,3	251	2,9	4 507	5,6
12 måneder	9 853	11,1	295	3,3	9 558	11,9
Totalt	88 974	100	8 807	100	80 167	100

¹ Vi teller opp antall måneder registrert helt ledig over en 12-måneders periode (bakgrunnsperioden). For tiltaksgruppen er bakgrunnsperioden gitt ved de 12 foregående måneder før start tiltak. For sammenlikningsgruppen er bakgrunnsperioden gitt ved de 12 foregående måneder før uttakstidspunktet (april 1996).

Tabell 6. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter antall måneder på ordinære arbeidsmarkedstiltak i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent¹

Måneder Ordinære tiltak	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0 måneder	66 889	75,2	5 249	59,6	61 640	76,9
1 måned	3 587	4,0	536	6,1	3 051	3,8
2 måneder	4 036	4,5	524	5,9	3 512	4,4
3 måneder	3 600	4,0	525	6,0	3 075	3,8
4 måneder	2 224	2,5	422	4,8	1 802	2,2
5 måneder	2 071	2,3	344	3,9	1 727	2,2
6 måneder	2 013	2,3	315	3,6	1 698	2,1
7 måneder	1 334	1,5	203	2,3	1 131	1,4
8 måneder	1 118	1,3	238	2,7	880	1,1
9 måneder	1 011	1,1	169	1,9	842	1,1
10 måneder	731	0,8	162	1,8	569	0,7
11 måneder	255	0,3	87	1,0	168	0,2
12 måneder	105	0,1	33	0,4	72	0,1
Totalt	88 974	100	8 807	100	80 167	100

¹ Vi teller opp antall måneder registrert på ordinære tiltak over en 12-måneders periode (bakgrunnsperioden). For tiltaksgruppen er bakgrunnsperioden gitt ved de 12 foregående måneder før start tiltak. For sammenlikningsgruppen er bakgrunnsperioden gitt ved de 12 foregående måneder før uttakstidspunktet (april 1996).

arbeidssøking enn deltakerne. Gjennomsnittlig antall måneder som arbeidssøker (her definert som enten helt eller delvis ledig, eller deltaker på ordinære tiltak eller attføringstiltak) er 7,7 måneder for sammenlikningsgruppen og 6,8 måneder for tiltaksgruppen.

Når vi finner at sammenlikningsgruppen har erfart noe lengre perioder som helt ledig og også noe lengre perioder totalt som arbeidssøker enn det som er tilfelle for tiltaksgruppen, har dette i noe grad sammenheng med aldersfordelingen i de to utvalgene. Personene i

sammenlikningsgruppen er eldre enn personene i tiltaksgruppen, og de eldre personene opplever lengre perioder i ledighet og også i samlet tid som arbeidssøker, jf. tabell 10. Det er en entydig sammenheng mellom alder og antall måneder registrert som helt ledig eller som arbeidssøker, mens det ikke er noen klar sammenheng mellom alder og gjennomsnittlig antall måneder på tiltak i bakgrunnsperioden.

Tabell 8 viser at innenfor alle aldersgruppene har deltakere noe kortere gjennomsnittlig varighet som

Tabell 7. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter sammenlagt antall måneder som arbeidssøker (helt eller delvis ledig eller på arbeidsmarkedstiltak) i 12 mnd. bakgrunnsperiode. Absolutte tall og prosent

Måneder Arbeidssøker	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0 måneder	4 877	5,5	545	6,2	4 332	5,4
1 måned	4 984	5,6	753	8,5	4 231	5,3
2 måneder	4 636	5,2	720	8,2	3 916	4,9
3 måneder	6 847	7,7	642	7,3	6 205	7,7
4 måneder	4 164	4,7	482	5,5	3 682	4,6
5 måneder	4 659	5,2	501	5,7	4 158	5,2
6 måneder	4 657	5,2	508	5,8	4 149	5,2
7 måneder	4 697	5,3	533	6,1	4 164	5,2
8 måneder	5 072	5,7	460	5,2	4 612	5,8
9 måneder	5 008	5,6	489	5,6	4 519	5,6
10 måneder	5 273	5,9	589	6,7	4 684	5,8
11 måneder	6 685	7,5	750	8,5	5 935	7,4
12 måneder	27 415	30,8	1 835	20,8	25 580	31,9
Totalt	88 974	100	8 807	100	80 167	100

Tabell 8. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter gjennomsnittlig antall måneder som helt ledig, deltaker på ordinære arbeidsmarkedstiltak eller arbeidssøker i bakgrunnsperioden og etter alder.

Aldersgrupper	Måneder som helt ledig	Måneder i ordinære tiltak	Måneder som arbeidssøker
Totalt:			
Under 20 år	2,0	1,1	3,4
20-24 år	3,7	1,2	5,8
25-29 år	4,6	1,1	6,8
30-49 år	5,6	1,1	7,9
50-59 år	6,4	1,0	8,8
60 år og mer	9,6	0,4	10,8
Deltakere:			
Under 20 år	1,4	1,0	2,5
20-24 år	3,0	1,7	5,4
25-29 år	4,0	2,0	7,2
30-49 år	4,6	2,1	8,1
50-59 år	5,8	2,0	9,3
60 år og mer	6,3	2,5	9,9
Ledige:			
Under 20 år	2,3	1,2	3,8
20-24 år	3,8	1,2	5,9
25-29 år	4,7	0,9	6,7
30-49 år	5,6	1,0	7,9
50-59 år	6,4	0,9	8,8
60 år og mer	9,6	0,3	10,8

registrert ledig i bakgrunnsperioden enn de ledige. Når det gjelder gjennomsnittlig tid som arbeidssøker har imidlertid deltakere mellom 25-59 år lenger gjennomsnittlig varighet enn de ledige. Når en slår sammen periodene som helt ledig, delvis ledig, deltaker på

ordinære arbeidsmarkedstiltak og deltaker på utføringstiltak, er det altså ikke slik at sammenlikningsgruppen gjennomgående har lenger erfaring med arbeidssøking enn sammenlikningsgruppen. Dette gjelder kun for de yngste (personer under 25 år) og de eldste (personer over 60 år) i utvalget.

5.2 Inndeling etter ulike tiltak

I forrige avsnitt sammenliknet vi de helt ledige i utvalget med tiltaksgruppen samlet. I dette avsnittet deler vi inn deltakerne etter hva slags tiltak de går på, for å beskrive fordelingen mellom de ulike tiltakene og eventuelle forskjeller i individuelle kjennetegn mellom deltakere på forskjellige tiltak. Resultatene vises i tabellene 9-10.

Fordeling etter ulike tiltak

I framstillingen vil vi i hovedsak skille mellom seks forskjellige hovedtyper av arbeidsmarkedstiltak, jf. beskrivelsen i avsnitt 4.3. *Offentlige sysselsettingstiltak* består i all hovedsak av KAJA (Kompetanse, arbeidstrening og jobbskaping for arbeidsledige), med 97,5 prosent av deltakerne. Lærlinger i statlige etater utgjør de resterende 2,5 prosent av deltakerne på offentlige sysselsettingstiltak. Tabell 9 viser at 895 personer, eller 10 prosent av den samlede tiltaksgruppen, deltok på offentlige sysselsettingstiltak ved uttakstidspunktet, slutten av april 1996.

Lønnstilskudd er et tiltak som er rettet mot utsatte grupper på arbeidsmarkedet, og ved uttakstidspunktet deltok nær 13 prosent av tiltaksdeltakerne i utvalget på forskjellige former for lønnstilskudd. Den viktigste målgruppen for dette tiltaket er langtidsledige, dvs. personer som har vært ledig i minst seks måneder, som utgjør omlag 45 prosent av deltakerne på dette tiltaket. Andre viktige målgrupper er ungdom under 25 år og

nykommere på arbeidsmarkedet for øvrig samt flyktninger, mens eldre arbeidsledige utgjør en mindre gruppe.

AMO (arbeidsmarkedsopplæring) er det klart største arbeidsmarkedstiltaket, og ved uttakstidspunktet var 36 prosent av tiltaksdeltakerne i utvalget på dette tiltaket.

Praksis plass med fadderordning er rettet mot arbeidsledige unge og andre nykommere på arbeidsmarkedet, og utgjør omlag 28 prosent av tiltaksgruppen. Tiltaket retter seg både mot offentlig og privat sektor. Overfor privat sektor benevnes ordningen «Næringslivets fadderordning». Nesten 60 prosent av deltakerne i tiltaket er på fadderordningen, inkludert en mindre gruppe på fadderordning for flyktninger.

Jobbklubb er et formidlingstiltak som skal bidra til å få arbeidssøkere inn i ordinært arbeid gjennom å bedre

deltakernes søkeadferd. Ved uttakstidspunktet deltok omlag 9 prosent av tiltaksgruppen på dette tiltaket.

Vikar plasser er det minste tiltaket i omfang, hvor under 5 prosent av tiltaksgruppen deltok. Tre av fire deltakere i dette tiltaket var på vikar plasser i offentlig sektor.

Tiltaksgruppen er samlet relativt jevnt fordelt mellom kjønnene, med 51 prosent menn og 49 prosent kvinner (jf. tabell 1). Det er noe større variasjoner innenfor de enkelte tiltakene. Det er en hovedvekt av menn på lønnstilskudd, hvor omlag to av tre deltakere er menn, på offentlige sysselsettingstiltak (57 prosent menn) og AMO (53 prosent menn). Det er en hovedvekt av kvinner på vikar plasser, hvor omlag to av tre deltakere er kvinner, på praksis plass med fadderordning (57 prosent kvinner) og jobbklubb (53 prosent kvinner).

Tabell 9. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter kjønn, undergrupper av tiltak og målgrupper. Absolutte tall og prosent.

Tiltaksgrupperinger	Totalt		Menn		Kvinner	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1. Offentlige sysselsettingstiltak						
KAJA	873	97,5	492	96,3	381	99,2
Lærlinger i statlige etater	22	2,5	19	3,7	3	0,8
Sum offentlige sysselsettingstiltak	895	100	511	100	384	100
2. Lønnstilskudd						
Lønnstilskudd for ledige over 6 mnd	496	44,7	327	43,0	169	48,4
Lønnstilskudd for flyktninger	149	13,4	115	15,1	34	9,7
Lønnstilskudd for eldre	24	2,2	15	2,0	9	2,6
Lønnstilskudd for ungdom under 25	288	26,0	198	26,1	90	25,8
Lønnstilskudd for nykommere	152	13,7	105	13,8	47	13,5
Sum lønnstilskudd	1 109	100	760	100	349	100
3. AMO	3 168		1 678		1 490	
4. Praksis plass med fadderordning						
Praksis plass	1 009	40,6	327	30,6	682	48,1
Fadderordning	1 380	55,5	686	64,2	694	48,9
Fadderordning for flyktninger	99	3,9	56	5,2	43	3,0
Sum praksis plass m/fadderordning	2 488	100	1 069	100	1 419	100
5. Jobbklubb	754		355		399	
6. Vikar plasser						
Vikar plass i offentlig sektor	294	74,8	59	45,7	235	89,0
Vikar plass i privat sektor	97	24,7	70	54,3	27	10,2
Prosjektledervikariat	2	0,5	0	0	2	0,8
Sum vikar plasser	393	100	129	100	264	100
Totalt	8 807		4 502		4 305	

Kjennemerker for deltakere på ulike tiltak

I avsnitt 5.1 sammenliknet vi tiltaksgruppen under ett med de ledige i sammenlikningsgruppen ut i fra sentrale kjennemerker. De forskjellige tiltakene er innrettet for ulike målgrupper og har til dels forskjellig målsetting. Derfor er det naturlig at det er forskjeller i deltakernes kjennetegn mellom de ulike tiltakene.

Tabell 10 viser fordeling på viktige kjennemerker for deltakere på de ulike tiltakene, fordelt etter de seks hovedgruppene som vi har definert i avsnitt 4.3 (jf. også tabell 9). Tabell 10 bekrefter at det er en overvekt av kvinner i tiltakene praksisplass med fadderordning, jobbklubber og spesielt i vikarplasser. Disse tiltakene utgjør imidlertid under halvparten av deltakermassen. Derfor får vi for alle tiltak under ett en svak overvekt av menn.

Vi så i avsnitt 5.1 at deltakerne gjennomgående er yngre enn de ledige. Tabell 10 viser at gjennomsnittlig alder i offentlige sysselsettingstiltak er mer lik gjennomsnittlig alder i sammenlikningsgruppen. Gjennomsnittlig alder i sammenlikningsgruppen er 38 år, og blant deltakere på offentlige sysselsettingstiltak er den 39 år. For de andre tiltakene er gjennomsnittlig alder betydelig lavere (32-33 år) og for praksisplass med fadderordning er gjennomsnittsalderen 23 år. Det er små forskjeller i alder mellom kjønn. Gjennomsnittsalder for menn er noe høyere enn for kvinner i gruppen offentlige sysselsettingstiltak, mens gjennomsnittsalderen for kvinner er høyere enn for menn i vikarplasser.

Andelen gifte personer blant deltakerne på praksisplasser med fadderordning er vesentlig lavere enn i andre tiltak. Den lave andelen gifte i tiltaket praksisplasser med fadderordning må ses i sammenheng med den relativt unge deltakermassen. Praksisplasser med fadderordning er en relativt stor gruppe målt ved antall deltakere. Dette trekker andelen gifte ned når vi ser tiltakene under ett. Andel gifte i tiltakene offentlige sysselsettingstiltak og vikarplasser er omlag på samme nivå som vi fant for sammenlikningsgruppen i forrige avsnitt.

Vi fant også i forrige avsnitt at en forholdsvis større andel av de ledige hadde grunnskole som høyeste fullførte utdanning, mens en større andel av deltakerne hadde 2-3 års videregående skole som høyeste utdanningsnivå. Når vi ser på fordelingen mellom tiltakene, viser resultatene i tabell 10 at deltakerne på offentlige sysselsettingstiltak har den svakeste utdanningsbakgrunnen. I dette tiltaket finner vi den største andelen med kun grunnskole som høyeste fullførte utdanning, og også den største andelen som har avsluttet videregående utdanning på laveste nivå. Nesten 60 prosent av deltakerne på offentlige sysselsettingstiltak har ikke utdanning utover videregående skole nivå 1. På den andre siden synes vikarplasser å

rekruttere de best utdannede tiltaksdeltakerne. Blant vikarplassdeltakerne har over 60 prosent fullført enten videregående skole nivå 2 eller høyere utdanning.

Fordelingen mellom de forskjellige tiltakene tyder på en sammenheng mellom alder og utdanning. Klarest kommer dette til uttrykk gjennom andelen med videregående utdanning nivå 2, hvor det er en negativ sammenheng mellom alder og andelen med fullført videregående skole. Det er klart lavest andel med fullført videregående utdanning blant deltakere på offentlige sysselsettingstiltak, mens den høyeste andelen er blant deltakere på praksisplass med fadderordning. På grunn av at deltakerne på praksisplass med fadderordning er relativt unge, er det forholdsvis få i denne gruppen som har rukket å gjennomføre høyere utdanning.

Det er også en klar sammenheng mellom andelen som har uoppgitt eller ingen (kjent) utdanning og andelen førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land. Det deltar svært få innvandrere i jobbklubber og vikarplasser, under 2 prosent av deltakerne på disse tiltakene er førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land. Det er også i disse tiltakene vi finner den laveste andelen med uoppgitt eller ingen utdanning.

Flest innvandrere finner vi på AMO, med en andel på 18 prosent. Men også lønnstilskudd, hvor flykninger er en egen målgruppe, sysselsetter en relativt høy andel innvandrere. Deltakere på offentlige sysselsettingstiltak er i gjennomsnitt nærmest sammenlikningsgruppen når det gjelder innslag av innvandrere etter den definisjonen som er benyttet her.

Deltakere på vikarplasser har lengst yrkeserfaring, etter vår definisjon. I gjennomsnitt har personer på vikarplasser 4,3 års yrkeserfaring de siste ti årene, og dette tilsvarer den gjennomsnittlige yrkeserfaringen i sammenlikningsgruppen. Lavest yrkeserfaring har deltakere på praksisplasser med fadderordning, og dette er naturlig ettersom tiltaket i hovedsak retter seg mot ungdom og nykommere på arbeidsmarkedet.

Tabell 10 oppsummerer også meget grovt etterspørsels-situasjonen i deltakernes delarbeidsmarked, ved å vise fordelingen på gjennomsnittlig ledighetsrate i fylke og vakanserate i yrke, fordelt på gjennomsnittsverdier for deltakerne på de forskjellige tiltakene. Det er svært lite variasjon i gjennomsnittlig ledighetsrate i fylke, med en meget svak tendens til at deltakerne i offentlige sysselsettingstiltak og AMO bor i fylker med noe høyere ledighet enn deltakerne på de andre tiltakene. Tabell A1 og A2 i vedlegget viser tiltaksdeltakernes fordeling etter yrkesbakgrunn og fylke.

Når det gjelder vakanserate etter yrke, skiller vikarplasser seg vesentlig fra de andre tiltakene. Deltakerne på vikarplasser har en yrkesbakgrunn hvor vakanse-

raten i gjennomsnitt er omlag det dobbelte som for deltakerne på de andre tiltakene. Dette skyldes i stor grad at mange av deltakerne på vikarplasser har yrkesbakgrunn fra pleie- og omsorgsykker, hvor vakanseraten er meget høy. I gjennomsnitt har 4 prosent av den samlede tiltaksgruppen bakgrunn fra pleie- og omsorgsykerne, men blant deltakerne på vikarplasser har 23 prosent oppgitt en slik yrkeserfaring (jf. tabell A1). Innenfor pleie- og omsorgsykerne er vakanseraten, definert som antall registrerte ledige stillinger i yrke i forhold til antall sysselsatte i yrke, beregnet til 0,65. Til

sammenlikning er vakanseraten innenfor industri, som er den mest vanlige yrkesbakgrunnen blant deltakerne på de andre tiltakene, beregnet til 0,08. Deltakerne på vikarplasser ser altså ut til å ha et mer gunstig delarbeidsmarked å søke i enn deltakerne på de andre tiltakene.

Tre variable i tabell 10 oppsummerer ledighetshistorien for deltakerne i 12-månedersperioden før de begynte på tiltaket som de var i ved uttakstidspunktet. Disse tre

Tabell 10. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter tiltakstype, ulike demografiske kjennetegn og arbeidsmarkedsbakgrunn.

Individuelle kjennetegn	Off.syss.- tiltak	Lønns-tilskudd	AMO	Praksispl. fadderord.	Jobb- klubber	Vikar- plasser	Alle tiltak
Totalt	895	1 109	3 168	2 488	754	393	8 807
Andel kvinner	42,9	31,5	47,0	57,0	52,9	67,2	48,9
Gj.snittlig alder totalt							
menn	40	32	33	23	33	30	31
kvinner	38	32	33	23	33	35	30
Totalt	39	32	33	23	33	33	31
Andel gifte	36,7	29,0	31,2	9,5	27,7	36,6	25,3
Andel innvandrere¹	10,4	15,9	18,2	11,8	1,7	1,5	13,2
Andel tidlige yrkeshemmet	0,6	0,2	0,4	0,3	0,5	0,8	0,4
Utdanning (prosent)							
Uoppgitt/ingen	3,6	10,5	9,1	7,2	2,1	1,8	7,2
Grunnskole	18,8	10,4	12,9	16,6	12,3	8,7	14,0
Vgl	39,4	24,1	30,7	24,8	29,8	29,3	28,9
Vgll	29,3	42,7	35,9	47,2	42,0	44,5	40,2
Univ./Høgskole	8,9	12,4	11,4	4,2	13,7	15,8	9,7
Totalt	100	100,1	100	100	99,9	100	100
Yrkeserfaring (år)²	4,0	3,2	3,4	0,9	3,9	4,3	2,8
Arbeidsmarked							
Ledighetsprosent i fylke	3,8	3,7	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7
Vakanserate i yrke	0,13	0,13	0,14	0,15	0,14	0,24	0,15
Ledighetshistorie³							
Erfart ledighet	6,1	3,3	4,2	2,5	4,8	3,0	3,8
Erfart delvis ledighet	1,4	1,1	1,0	0,4	1,2	2,5	1,0
Erfart tiltak	2,5	2,9	1,8	1,4	1,3	1,8	1,8
Tiltaksvarighet⁴	7,5	3,9	4,3	5,2	1,9	5,4	4,7

¹ Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land

² Antall års arbeids erfaring i løpet av de siste ti årene (1986-1995)

³ Antall måneder registrert som helt eller delvis ledig eller på ordinære tiltak, i 12 måneders-perioden før start på tiltaket personen var i ved uttakstidspunktet (utgangen av april 1996).

⁴ Antall måneder registrert på tiltaket personen var i ved uttakstidspunktet.

variablene måler gjennomsnittlig antall måneder som registrert helt ledig, gjennomsnittlig antall måneder som registrert delvis sysselsatt arbeidssøker (dvs. delvis ledig) og til slutt gjennomsnittlig antall måneder som deltaker på ordinære arbeidsmarkedstiltak. For deltakerne varierer gjennomsnittlig erfaring mye på tvers av tiltak. Mellom menn og kvinner er det bare mindre forskjeller, og dette vises derfor ikke i tabellen.

Deltakere på offentlige sysselsettingstiltak har gjennomgående de lengste periodene som ledig før de begynte på tiltaket. Dette er naturlig, ettersom offentlige sysselsettingstiltak er et «sistehåndstiltak» som i hovedsak er rettet mot langtidsledige. Deltakere på praksisplass med fadderordning har de korteste ledighetsperiodene bak seg før de begynte på tiltaket, og dette må ses i sammenheng med den såkalte «ungdomsgarantien» som sikrer at ungdom uten tilbud om jobb eller utdanningsplass skal gis tilbud om et arbeidsmarkedstiltak.

Når det gjelder erfaring med delvis ledighet, er det deltakere på vikarplasser som i størst grad har erfart dette. Dette kan delvis forklares med tiltakets sammensetning. Deltakerne på vikarplasser består i stor grad av voksne kvinner med videregående skole som høyeste fullførte utdanning og med erfaring fra pleie- og omsorgsyrker. Dette er en beskrivelse av kjennetegn som er overrepresentert blant de delvis ledige i forhold til helt ledige (Berg mfl. 1994).

Deltakere på lønnstilskudd har mest erfaring med tidligere deltakelse på tiltak, og har i 12-månedersperioden før de begynte på lønnstilskudd til sammen vært 2,9 måneder på andre tiltak. Dette kan ha sammenheng med praktisering av arbeidsmarkedstiltakene, ved at lønnstilskudd i en del sammenhenger kommer som siste ledd i en kjeding av flere tiltak for en person hvor arbeidskontoret finner at slik tiltakskjeding er hensiktsmessig.

Til slutt viser tabell 10 gjennomsnittlig varighet i det tiltaket deltakerne var i ved uttakstidspunktet. Det er denne tiltaksdeltakelsen vi skal forsøke å finne eventuelle effekter av i analysene i kapittel 6. Deltakere på offentlige sysselsettingstiltak har gjennomgående de lengste periodene, med 7,5 måneders varighet i gjennomsnitt. Jobbklubber er av kortest varighet, og deltakerne har i gjennomsnitt vært på dette tiltaket i 1,9 måneder.

Som en oppsummering av denne beskrivelsen av kjennetegnene kan vi si at det er store forskjeller i den demografiske sammensetning mellom ledige og deltakere generelt, men også mellom deltakere på ulike tiltak. For eksempel er gjennomsnittlig alder høyere i sammenlikningsgruppen enn i tiltaksgruppen, med unntak av deltakere i offentlige sysselsettingstiltak. Det er også en lavere andel som er gift i tiltaksgruppen, og

dette har en klar sammenheng med aldersfordelingen i de to utvalgene. Deltakerne har generelt en høyere utdanning enn de ledige. Deltakere på offentlige sysselsettingstiltak synes å ligge nærmest opp til sammenlikningsgruppen når det gjelder mange av de observerte demografiske variablene.

5.3 Arbeidsmarkedssituasjonen i november 1996

I avsnitt 5.3 beskrives arbeidsmarkedssstatus på evalueringstidspunktet. Vi tar uttak fra Arbeidstakerregisteret med referansedato 14. november 1996. Dersom tiltaksdeltakerne eller de ledige er registrert som arbeidstakere i dette registeret gjennomfører vi en kontroll mot Sofa-søker-registeret for å se om de samtidig er registrert på tiltak (arbeidstaker/tiltak) eller registrert ledig (arbeidstaker/ledig). Denne kontrollen og en rutine for valg av arbeidsmarkedssstatus (konsistensbehandling) beskrives i avsnitt 5.3.1. I avsnitt 5.3.2 beskrives arbeidsmarkedssstatus for utvalget i november 1996 etter konsistensbehandlingen.

5.3.1 Konsistensbehandling: Kombinasjon arbeidstaker november 1996 / SOFA-søker-forhold i november 1996
Av erfaring fra tidligere prosjekt i SSB vet vi at det forekommer tilfeller hvor det er kombinasjon av registrert ledighetsforhold (tiltak eller ledig) og arbeidstakerforhold på samme tidspunkt. Hvordan vi skal behandle disse kombinasjonen avhenger av om personene er registrert på tiltak eller som helt ledige i Sofa-søker-registeret.

Tabell 11. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 registrert som arbeidstaker i november 1996 etter om de samtidig er registrert i SOFA-søker-registeret i november 1996. Absolutte tall

	Registrert arbeidstaker pr. 14.11.96			
	I alt	Arbeidstaker/ ledig	Arbeidstaker/ tiltak	Kun arbeidstaker
I alt	33 611	5 455	4 443	23 713

Tabell 11 viser at av totalt 33.611 personer i utvalget som er registrert som arbeidstaker på evalueringstidspunktet, er 5.455 samtidig registrert som helt ledig (arbeidstaker/ledig) og 4.443 er registrert med tiltak (arbeidstaker/tiltak) på samme tidspunkt.

Omgruppering av personer med kombinasjonen arbeidstaker/ledig i november 1996

Dersom personen er registrert med kombinasjonen arbeidstaker/ledig i november 1996 tas det utgangspunkt i et sett av regler som avgjør om personen skal klassifiseres som arbeidstaker eller helt ledig.

Disse reglene er følgende:

- Dersom arbeidstakerforholdet starter etter ledighetsforholdet velges status «arbeidstaker» (jobb)
- Dersom arbeidstakerforholdet starter før ledighetsforholdet velges status «helt arbeidsledig» (ikke-jobb)

Vi stoler på det registeret med den siste innmeldte startdato. Statistisk sentralbyrå arbeider videre med analyser av dette regelverket.

Omgruppering av personer med kombinasjonen arbeidstaker/tiltak i november 1996

Vi vil også foreta en konsistensbehandling for personer som har kombinasjonen arbeidstaker/tiltak. Personer som er logisk innmeldt i arbeidstakerregisteret er tiltaksdeltakere som gjennom tiltaket er sysselsatt og mottar lønn. Dette gjelder personer som går på tiltakene *offentlige sysselsettingstiltak, lønnstilskudd og vikarplasser*. Totalt var det 2.938 personer som var på ett av disse tiltakene ved evalueringstidspunktet, og fordelingen i de ovennevnte tiltakene var hhv. 1.838, 565 og 535 personer.

De andre, dvs. personer med kombinasjonen arbeidstaker/tiltak hvor tiltaket er praksisplasser med fadderordning, AMO og jobbklubb gjennomfører vi den samme konsistensbehandlingen som for de med kombinasjonen arbeidstaker/ledig. I alt utgjorde disse 1 505 personer. Fordelingen på disse tiltakene var 239 på praksisplasser med fadderordning, 847 på AMO og 104 på jobbklubb. For andre tiltak var nivået på 315 personer.

Følgende regler er utgangspunktet for gruppering av personer med kombinasjonen arbeidstaker/tiltak (fadderordning, AMO og jobbklubb) på evalueringstidspunktet:

- Dersom arbeidstakerforholdet starter etter ledighetsforholdet velges status «arbeidstaker» (Jobb)
- Dersom arbeidstakerforholdet starter før ledighetsforholdet velges status «tiltak» (Ikke-jobb)

Også i dette tilfellet velger vi det registeret med den siste innmeldte startdato.

I følge Arbeidsdirektoratet vil det kunne forekomme at enkelte skal stå med kombinasjonen arbeidstaker og på opplæringstiltak. Enkelte ganger anvendes AMO-midler ved «Bedriftsintern opplæring (BIO)». BIO-støtte kan gis til små -og mellomstore bedrifter i en omstillingsprosess. I slike tilfeller vil personen være registrert arbeidstaker på et tidligere tidspunkt i forhold til dateringen for start tiltaksforhold (AMO), slik at vi velger status «tiltak» jf. regelsettet ovenfor. Det kan

argumenteres for at dette er et riktig valg siden alternativet til BIO-midler for arbeidstakeren ofte er arbeidsledighet. Anvendelse av AMO-midler ved BIO forekommer relativt sjelden. I den grad det skjer i vårt utvalg vil resultatet være at vi undervurderer andelen som betraktes med status «arbeidstaker» i november 1996, hvis enkelte av disse ville ha beholdt jobben uten «BIO»-støtte. Dette gjelder både for tiltaksdeltakere og ledige.

Etter denne konsistensbehandlingen får vi resultatene illustrert i tabell 12. Her skiller vi kun mellom to arbeidsmarkedsstatus, jobb eller ikke-jobb. Her definerer vi status «Jobb» dersom personen er registrert kun som arbeidstaker eller om vi velger å tro på arbeidstakerforholdet når personen samtidig er registrert i SOFA-søker-registeret som beskrevet ovenfor. Status «Ikke-jobb» defineres dersom personen ikke er registrert arbeidstaker eller om vi velger å tro på ledighetsforholdet når person er registrert både med et arbeidsforhold og et ledighetsforhold som beskrevet ovenfor.

Tabell 12. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter konsistensbehandlet status i november 1996 og etter status i registrene i november 1996. Absolutte tall

Status i registrene 14.11.96	I alt	Status etter konsistensbehandling	
		Jobb	Ikke-jobb
I alt	88974	24612	64362
Registrert arbeidstaker	33611	24612	8999
Av dette			
Registrert ledig (arbeidstaker/ledig)	5455	723	4732
Registrert tiltak (arbeidstaker/tiltak)	4443	176	4267
Kun registrert arbeidstaker	23713	23713	0
Ikke registrert arbeidstaker	55363	0	55363

Tabell 12 viser fordelingen av personer som ble klassifisert som i jobb eller ikke-jobb etter konsistensbehandlingen. Av hele utvalget er 24.612 (28 prosent) i jobb på evalueringstidspunktet. Av 5.455 personer som var registrert med kombinasjonen arbeidstaker/ledig i november 1996, ble 723 (13 prosent) klassifisert som arbeidstaker (jobb) etter konsistensbehandlingen, dvs. at arbeidstakerforholdet startet etter ledighetsforholdet. Resten fikk en ny status som ledig (ikke-jobb) i november 1996. Det var videre 176 personer eller om lag 4 prosent av arbeidstaker/tiltak-gruppen i november som bevarte statusen arbeidstaker (jobb). Resultatet skyldes trolig at mange er lovlig innmeldt i arbeidstakerregisteret og at de i realiteten går på tiltak. Disse utgjorde ca. 66 prosent av massen som var registrert arbeidstaker og registrert på tiltak samtidig.

5.3.2 Arbeidsmarkedssituasjonen i november 1996

Etter konsistensbehandlingen har vi gruppert populasjonen inn i en finere arbeidsmarkedsstatus på evalueringstidspunktet. Disse er jobb, helt ledig, tiltak og annet. Jobb er i dette tilfellet lønnstakerforhold. Tiltak omfatter alle slags tiltak, også attføringstiltak. Kategorien annet kan være utdanning, ulike trygdeforhold, hjemmeværende, militære o.a. Tabell 13 viser resultatene etter statusgrupperingen.

Andelen i jobb er betraktelig høyere for tiltaksgruppen i forhold til sammenligningsgruppen (41 prosent for tiltaksgruppen og 26 prosent for sammenligningsgruppen). Dette resultatet kan til dels ha sammenheng med alder og utdanning. En større andel av tiltaksdel-

takerne har utdanning på minst videregående skole nivå 2 i forhold til sammenligningsgruppen. I tillegg er gjennomsnittsalderen lavere i tiltaksgruppen (jf. avsnitt 5.1). Slike individuelle «egenskaper» ved personen påvirker jobbsannsynligheten. I neste kapittel gjennomføres en analyse hvor vi kontrollerer for slike forhold.

Når vi ser på fordelingen av utvalget i ledighet i november 1996, viser resultatene at en høyere andel av de som var ledige på uttakstidpunktet (april 1996) også var ledige i november 1996 (35 prosent) sammenlignet med tiltaksgruppen (17 prosent). Andelen i restgruppen «annet» og i statusen tiltak er noenlunde lik for tiltaksgruppen og sammenligningsgruppen.

Tabell 13. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996 etter konsistensbehandlet status i november 1996. Absolutte tall og prosent

Status nov. 1996	Totalt		Deltakere		Ledige	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Jobb	24 612	28	3 607	41	21 005	26
Ledig	29 217	33	1 459	17	27 758	35
Tiltak	10 349	11	1 186	13	9 163	11
Annet	24 796	28	2 555	29	22 241	28
Totalt	88 974	100	8 807	100	80 167	100

6. Analyse

I dette kapitlet skal vi undersøke hvordan deltakelse på tiltak i april 1996 påvirker muligheten for å være registrert sysselsatt på evalueringstidspunktet 14. november samme år. I forrige kapittel fant vi at 41 prosent av tiltaksgruppen var sysselsatt på evalueringstidspunktet og tilsvarende tall for sammenlikningsgruppen var 26 prosent. Disse tallene representerer den gjennomsnittlige jobbsannsynlighet for de to gruppene. Når vi skal finne effekten av å gå på tiltak vil vi kontrollere for andre observerbare kjennetegn som påvirker muligheten for å bli sysselsatt.

Sysselsatt i november 1996 er suksesskriteriet som benyttes i analysen. Dette valget kan diskuteres ut fra hva som er hensikten med analysen og hva som er målsettingen for de ulike tiltakene. Vi begrunner valget med at hovedhensikten med arbeidsmarkedstiltakene er å styrke deltakernes jobbmuligheter i det ordinære arbeidsmarkedet.

Vi er klar over at vi ved å fokusere på sysselsetting ser bort fra flere utfall som kan oppfattes som suksess for individet selv. For eksempel vil overgang til utdanning i løpet av resultatperioden i vår analyse ikke fanges opp i suksesskriteriet. Dette er antakelig mest problematisk for deltakere på praksisplasser med fadderordning, hvor et av formålene med tiltaket er å bedre mulighetene til å begynne på opplæring (Arbeidsdirektoratet 1995). Tidligere undersøkelse av dette tiltaket har vist at det er stor overgang til utdanning fra dette tiltaket (Try 1993 og Eldring og Grøgaard 1996). AMO-kurs har også som mål å motivere deltakerne til videre utdanning, men en evaluering av Raaum m.fl. (1995) viser at deltakelse på AMO-kurs ikke har signifikant effekt på sannsynligheten for overgang til utdanning.

Når det gjelder fordelingen av bakgrunnsvariablene som benyttes i modellberegningene viser vi til kapittel 5. Men vi gjentar at utvalget er skjevfordelt i den forstand at sammenlikningsgruppen er omtrent 10 ganger større i antall enn tiltaksgruppen. I utvalget finner vi 8807 deltakere og 80167 ledige. Et skjevfordelt utvalg er ikke nødvendigvis problematisk for konsistensen til koeffisientestimatorene. Det som kan være et problem er at variansen blir stor slik at vi får

ikke-signifikante estimatorer. I denne analysen vil dette ikke være noe stort problem på grunn av det store utvalget totalt.

For å analysere avhengighetsforholdet mellom begivenhetene jobb kontra ikke-jobb i november og forskjellige forklaringsvariabler bruker vi regresjonsanalyse. Vi valgt å bruke logistisk regresjon som analyseverktøy da dette er velegnet når vi har en dikotom avhengig variabel (her jobb eller ikke-jobb). Denne typen regresjoner brukes ofte når vi står overfor en dikotom responsvariabel (se f.eks. Try 1993, Hardoy 1994 og Eldring og Grøgaard 1996).

Regresjonsanalyse er en analysemetode som måler en variabels samvariasjon med responsvariabelen samtidig som verdien på eventuelle andre bakgrunnsvariabler holdes konstant. Dermed får vi kontrollert for den statistiske samvariasjonen med andre variabler i modellen. I vanlig regresjonsanalyse (minste kvadraters metode) gir koeffisientestimatorene et mål på tilhørende variabels marginale og kontrollerte effekt på den avhengige variabelen. I logistisk regresjon, som vi benytter i denne analysen, er koeffisientestimatorene noe vanskeligere å tolke. Koeffisientestimatorene gir endringen i log-odds-raten av en enhets økning i tilhørende variabel. Vi vil derfor estimere sannsynligheter for gitte verdier av de uavhengige variablene i tillegg.

I tillegg til nivået på koeffisientestimatene er det viktig å se på graden av signifikans når vi skal tolke resultatene. At en koeffisient er signifikant på f.eks 5 prosent nivå, betyr at vi med 95 prosent sikkerhet kan si at denne koeffisienten har betydning for jobbsannsynligheten.

I avsnitt 6.1 ser vi på alle ordinære tiltak under ett. I avsnitt 6.2 foretar vi en inndeling av tiltakene etter type tiltak og varigheten av tiltaket. I avsnitt 6.3 prøver vi ut ulike samspillsledd mellom tiltaksdeltakelse og demografiske kjennetegn.

6.1 Tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen i gjennomsnitt

Tabell 14 viser tre modeller med logit-estimatorer, standardfeil og p-verdi for ulike variable. P-verdien representerer et mål på variabelenes signifikans.

Modell 1 er en enkel logistisk regresjon med bare en dummy-variabel for tiltak som forklaringsvariabel. Av tabell 14 ser vi at tiltaksvariabelen, som skiller tiltaksgruppen fra sammenlikningsgruppen, er signifikant forskjellig fra null. Fra koeffisientene for tiltak og konstantleddet har vi beregnet at jobbsannsynligheten i november 1996 er 41 prosent for en person fra tiltaksgruppen og 26 prosent for en person fra sammenlikningsgruppen. Dette tilsvarer de gjennomsnittlige andelene i jobb, jfr. forrige avsnitt.

Modell 2 viser individuelle bakgrunnsvariable uten variabel for tiltak. I modell 3 inkluderes variabelen for tiltak sammen med de individuelle bakgrunnsvariablene. Tiltakseffekten i modell 3 sammenliknet med modell 1 viser at koeffisientestimatoren for tiltak reduseres når vi kontrollerer for andre kjennetegn. Dette betyr at forskjellen i jobbsannsynlighet mellom deltakere og ledige reduseres når vi innfører de andre bakgrunnsvariablene.

Som nevnt er vår hovedmålsetting ikke å studere hvilken effekt hver eneste bakgrunnsvariabel har på jobbsannsynligheten, men å finne effekten av tiltak. Likevel kan vi raskt gå i gjennom våre kontrollvariabler for å se hvilke som har signifikant forklaringskraft.

Koeffisienten for 16-19 åringene reduseres fra modell 2 til modell 3, og er ikke lenger signifikant i modell 3. Dette tyder på at deltakelse på tiltak er viktig for å forklare de yngstes jobb-sannsynlighet (jfr avsnitt 6.3). For øvrig er det ikke nevneverdige endringer i kontrollvariablenes estimater fra modell 2 til modell 3.

I modell 3 finner vi at personer i aldersgruppen 20-29 år har signifikant bedre jobbsannsynlighet enn referansepersonen i aldersgruppen 30-49 år. Personer som er 50 år og eldre har signifikant lavere jobbsannsynlighet enn referansepersonen. Vi finner ingen signifikant forskjell mellom ugifte menn og ugifte kvinner. Generelt gir egenskapen å være gift signifikant høyere jobbsannsynlighet, men vi finner at gifte kvinner har signifikant lavere jobbsannsynlighet enn gifte menn.

Som referanse for høyeste fullførte utdanning har vi valgt videregående skole nivå II (11-12 år). Personer som har registrert lavere utdanning, ingen eller uoppgitt utdanning har signifikant lavere jobbsannsynlighet, universitet/høyskole har signifikant høyere jobbsannsynlighet.

Vi finner at jobbsannsynligheten øker med yrkeserfaring. For variablene som beskriver erfaring med tiltak og ledighet de siste 12 måneder før uttakstidspunktet finner vi følgende: Antall måneder delvis sysselsatt er positivt korrelert med suksesskriteriet, antall måneder som ledig eller på tiltak er negativt korrelert med suksesskriteriet. Vi finner også at det å tidligere ha vært yrkeshemmet gir signifikant lavere jobbsannsynlighet enn å ikke ha vært yrkeshemmet.

Som referanse for yrkesbakgrunn har vi valgt industri². Det er bare personer med yrkesbakgrunn fra transport eller bygg og anlegg som i modell 3 har signifikant bedre jobbmuligheter enn industri. Resten, med unntak av pleie og omsorg, service og administrasjon som er ikke-signifikante, har signifikant lavere jobbsannsynlighet enn personer med yrkesbakgrunn fra industri.

Som referanse for bostedsfylke har vi valgt Oslo. Personer med bosted i Akershus, Buskerud, Rogaland, Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag har signifikant bedre jobbsannsynlighet (på 5 prosent nivå) enn personer bosatt i Oslo.

² I mange andre undersøkelser benyttes ledighetsprosent og vakanserater i yrke og fylke som kontroll for individenes delarbeidsmarked (f.eks Vassnes 1996). Vi har forsøkt å kontrollere for arbeidsmarkedet med forskjellige spesifikasjoner. Koeffisienteestimatorene for ledighetsprosent og vakanserater viste seg å ikke være signifikante og bidro ikke til økt forklaringskraft i modellene. Vi valgte i stedet å benytte dummy-variable for yrke (13 yrkesgrupper) og fylke (19 fylker) for å kontrollere for arbeidsmarkedssituasjonen. Dette valget ga en modell med bedre forklaringskraft og signifikante estimatorer for yrke og fylke som helhet.

Tabell 14. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Logit-estimater. Modell 1-3

Variabler	Modell 1			Modell 2			Modell 3		
	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi
Konstantledd	-1,035	0,008	0,000	-0,859	0,043	0,000	-0,918	0,043	0,000
<20 år				0,132	0,062	0,033	0,030	0,062	0,627
20-24 år				0,616	0,027	0,000	0,585	0,028	0,000
25-29 år				0,382	0,023	0,000	0,382	0,023	0,000
50-59 år				-0,449	0,030	0,000	-0,447	0,030	0,000
Over 60 år				-1,620	0,047	0,000	-1,601	0,047	0,000
Kvinne				0,025	0,022	0,256	0,011	0,022	0,603
Gift				0,223	0,028	0,000	0,216	0,028	0,000
Gift kvinne				-0,160	0,035	0,000	-0,143	0,035	0,000
Ungdomskole				-0,324	0,024	0,000	-0,308	0,025	0,000
Videregående skole 10 år				-0,244	0,020	0,000	-0,234	0,020	0,000
Universitet/Høyskole				0,144	0,029	0,000	0,151	0,029	0,000
Ingen eller uoppgitt utdanning				-0,279	0,041	0,000	-0,269	0,041	0,000
Ikke-vestlig Innvandrere				-0,179	0,034	0,000	-0,190	0,034	0,000
Antall år yrkeserfaring				0,104	0,003	0,000	0,107	0,003	0,000
Antall måneder ledighetserfaring				-0,110	0,002	0,000	-0,108	0,002	0,000
Antall måneder tiltakserfaring				-0,019	0,004	0,000	-0,026	0,004	0,000
Antall måneder delvis sysselsatt				0,079	0,004	0,000	0,077	0,004	0,000
Antall måneder attføringstiltak				-0,083	0,010	0,000	-0,085	0,010	0,000
Har vært yrkeshemmet tidligere				-0,364	0,127	0,004	-0,359	0,127	0,005
1. Teknisk, vitenskap. og Human.				-0,142	0,050	0,004	-0,153	0,050	0,002
2. Pleie og omsorg				0,030	0,043	0,479	0,031	0,043	0,473
3. Undervisning				-0,131	0,039	0,001	-0,126	0,039	0,001
4. Annen humanistisk				-0,308	0,048	0,000	-0,307	0,048	0,000
5. Administrasjon				-0,062	0,067	0,357	-0,060	0,067	0,376
6. Kontor				-0,100	0,036	0,005	-0,099	0,036	0,006
7. Handel				-0,100	0,030	0,001	-0,100	0,030	0,001
8. Primærnæring				-0,196	0,049	0,000	-0,195	0,049	0,000
9. Bygg og Anlegg				0,216	0,034	0,000	0,220	0,034	0,000
11. Service				0,002	0,028	0,955	0,009	0,028	0,758
12. Transport				0,085	0,037	0,023	0,080	0,038	0,033
13. Uoppgitt/Uidentifiserbar				-0,196	0,034	0,000	-0,231	0,034	0,000
1. Østfold				-0,062	0,042	0,139	-0,067	0,042	0,111
2. Akershus				0,182	0,038	0,000	0,168	0,038	0,000
4. Hedmark				0,091	0,046	0,050	0,091	0,046	0,051
5. Oppland				0,031	0,047	0,504	0,020	0,047	0,676
6. Buskerud				0,100	0,044	0,023	0,095	0,044	0,032
7. Vestfold				-0,009	0,044	0,829	-0,017	0,044	0,693
8. Telemark				-0,044	0,046	0,336	-0,051	0,046	0,267
9. Aust-Agder				0,085	0,059	0,145	0,073	0,059	0,217
10. Vest-Agder				0,007	0,051	0,894	0,008	0,051	0,878
11. Rogaland				0,136	0,037	0,000	0,128	0,037	0,001
12. Hordaland				-0,023	0,035	0,509	-0,036	0,035	0,303
14. Sogn og Fjordane				0,213	0,069	0,002	0,199	0,069	0,004
15. Møre og Romsdal				-0,050	0,046	0,277	-0,047	0,046	0,313
16. Sør-Trøndelag				0,057	0,039	0,143	0,046	0,039	0,237
17. Nord-Trøndelag				0,124	0,048	0,011	0,122	0,049	0,012
18. Nordland				-0,043	0,040	0,281	-0,043	0,040	0,278
19. Troms				0,055	0,047	0,240	0,064	0,047	0,172
20. Finnmark				-0,025	0,053	0,630	-0,026	0,053	0,626
Tiltaksdeltaker	0,670	0,023	0,000				0,538	0,025	0,000
Log Likelihood estimator	-52 062			-47 599			-47 371		
Antall personer i modellen	88 956			88 956			88 956		

For å illustrere effekter av deltakelse har vi beregnet jobbsannsynligheter for bestemte personer basert på koeffisientestimaterne i tabell 14. Tabell 15 viser jobbsannsynlighetene for menn og kvinner som enten går på tiltak eller er ledige. Når vi skal beregne jobbsannsynligheten må vi sette verdier på de forskjellige bakgrunnsvariablene. Vi har valgt ut en referanseperson som for hver variabel får tilordnet den mest hyppige verdi (se fotnote til tabell 15).

Vi merker oss at den beregnede jobbsannsynligheten er vesentlig høyere for deltakere på tiltak enn for ledige. Forskjellen i jobbsannsynlighet mellom deltakere og ledige som framkommer i tabell 15 er 11-12 prosent for referansepersonen. Vi ser videre at jobbsannsynligheten reduseres med alder, med unntak for de aller yngste og øker med utdanningsnivå. Det er ikke betydelige forskjeller mellom kjønnene, bortsett fra personer som er gift, forskjellene for ugifte menn og kvinner er ikke signifikante (jfr. tabell 13).

Tabell 15. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell 3

	Deltakere			Ledige		
	I alt	Mann	Kvinne	I alt	Mann	Kvinne
Referanse	0,39	0,39	0,39	0,27	0,27	0,28
<20 år	0,40	0,40	0,40	0,28	0,28	0,28
20-24 år	0,54	0,54	0,54	0,40	0,40	0,41
25-29 år	0,49	0,49	0,49	0,36	0,36	0,36
50-59 år	0,29	0,29	0,29	0,19	0,19	0,20
60 år eller mer	0,12	0,11	0,12	0,07	0,07	0,07
Gift	0,43	0,44	0,41	0,30	0,32	0,29
Ungdomskole	0,32	0,32	0,32	0,22	0,22	0,22
Videregående skole 10 år	0,34	0,34	0,34	0,23	0,23	0,23
Universitet/Høyskole	0,43	0,43	0,43	0,31	0,30	0,31
Ingen/Uoppgitt utdanning	0,33	0,33	0,33	0,22	0,22	0,23
Ikke-vestlig innvandrer	0,35	0,35	0,35	0,24	0,24	0,24
Har vært yrkeshemmet	0,31	0,31	0,31	0,21	0,21	0,21

¹ Referanseperson er ugift i alderen 30-49 år med videregående skole nivå II (11-12 år) som høyeste fullførte utdanning. Referansepersonen er ikke innvandrer, har 4 års yrkeserfaring fra industri, 5 måneders ledighetserfaring, 1 måned tiltakerfaring og 1 måned erfaring som delvis sysselsatt arbeidssøker. Referansepersonen har ikke tidligere vært yrkeshemmet eller på et attføringstiltak, og er bosatt i Oslo.

6.2 Effekter av de forskjellige tiltakene

Så langt i dette kapitlet har vi vist at tiltaksgruppen har høyere jobbsannsynlighet enn sammenligningsgruppen. I dette avsnittet analyseres alternative spesifikasjoner av arbeidsmarkedstiltak. Tabell A3 i vedlegget viser resultater fra tre alternative modeller (modell 4-6). I modell 4 undersøker vi effekten av de forskjellige tiltakene, inndelt i seks hovedgrupper. De seks hovedgrupper av tiltak er offentlige sysselsettingstiltak,

lønnstilskudd, praksisplasser med fadderordning, AMO-tiltak, jobbklubber og vikarplasser. Modell 5 er en utvidelse av modell 4 ved at vi innfører en variabel for tiltakets varighet, mens i modell 6 erstatter vi hovedgruppene av tiltak med enkeltvis tiltak på detaljert nivå³. Beregnede jobbsannsynligheter fra modellene 4, 5 og 6 er presentert i tabell 16.

Det er små forskjeller i koeffisientestimatorene for bakgrunnsvariablene i modell 4,5 og 6 (se tabell A3 i vedlegget). Derimot finner vi en endring fra modell 3 der vi så på tiltakene under ett. Estimatorene for aldersgruppen 16-19 år går fra å være positiv ikke-signifikant i modell 3 til å være positiv signifikant i modell 4. Dette skyldes mest sannsynlig at tiltaksinndelingen i modell 3 blir for grov i forhold til å forklare jobbsannsynligheten for de aller yngste.

Resultatene i modell 4 viser at alle hovedtypene tiltak gir signifikant bedre jobbsannsynlighet enn å være i sammenligningsgruppen. I tabell 16 presenteres beregnede jobbsannsynligheter for en referanseperson, og vi ser at tiltaksdeltakerne på alle tiltak har høyere jobbsannsynlighet enn ikke-deltakere. Deltakere på lønnstilskudd og vikarplasser skiller seg ut med klart høyere jobbsannsynlighet enn deltakere på andre tiltak. Når det gjelder tiltakene for lønnstilskudd gjentar vi at ansettelsesforholdet som hovedregel skal ha lengre varighet enn tiltaksperioden (jf. avsnitt 4.3). Dette medfører at enkelte på evalueringstidspunktet fortsatt kan være i kontraksperioden med arbeidsgiver. Dette fører til at vi overvurderer effekten av lønnstilskudd dersom enkelte av disse mister arbeidet når kontraksperioden er over. Deltakere på praksisplass har den laveste jobbsannsynligheten, men her må vi huske på at vi kun ser på overgang til jobb og ser bort fra eventuelle effekter på overgang til utdanning.

I modell 5 har vi lagt til en variabel for tiltakets varighet, og denne er signifikant positiv når vi kontrollerer for hovedtypene tiltak. Det betyr at deltakere som har vært på tiltak av lang varighet har de høyeste jobbsannsynlighetene. For modell 5 er jobbsannsynlighetene i tabell 16 beregnet for deltakere på de forskjellige tiltakene med en varighet som tilsvarer gjennomsnittet for hver hovedtype tiltak. Siden jobbsannsynligheten øker med tiltakets varighet, bidrar det til at jobbsannsynligheten for deltakere på de lengste tiltakene får høyere jobbsannsynlighet. Også når vi kontrollerer for tiltakets gjennomsnittlige varighet skiller lønnstilskudd og vikarplasser seg ut med de høyeste jobbsannsynlighetene, mens deltakere på praksisplasser har lavest jobbsannsynlighet.

³ Modell 3 er utgangspunktet for disse modellene, og bakgrunnsvariablene er de samme i alle modellene. Med utgangspunkt i modell 3 har vi erstattet dummy-variabel for tiltak med finere spesifikasjoner av tiltak samt innført en variabel for tiltakers varighet. Vi har forsøkt annegradsledd for tiltakets varighet i forskjellige modeller, men dette var aldri signifikant og vises derfor ikke.

I modell 7 er en enda finere spesifisering av tiltakene innført. I enkelte av disse gruppene er det få deltakere og dette kan påvirke resultatene, jf tabell 9. Resultatene i tabell A3 viser at alle tiltakene har positiv effekt, bortsett fra «lærlinger i statlige etater» og «fadderordning for flyktninger». Disse to tiltakene kjennetegnes ved et relativt lavt antall deltakere, og resultatet for disse tiltakene bør tolkes med forsiktighet. Beregnede jobbsannsynligheter i tabell 16 bekrefter at alle enkelttiltak bortsett fra «lærlinger i statlige etater» og «fadderordning for flyktninger», gir høyere jobbsannsynlighet enn referansepersonen som ikke har deltatt på tiltak.

Lønnstilskuddsordningene og vikarplasser skiller seg igjen ut med høye jobbsannsynligheter, men det er grunn til å tolke den høye jobbsannsynligheten for «lønnstilskudd til eldre» med forsiktighet. Det er svært få personer i denne gruppen, og resultatet kan være en tilfeldighet eller skyldes en spesiell praktisering av lønnstilskudd for denne gruppen.

Tabell 16. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell 4, 5 og 6

	Mann	Kvinne
Referanseperson ¹	0,27	0,28
Modell 4		
Offentlig sysselsettingstiltak	0,35	0,36
Lønnstilskudd	0,58	0,59
PPL M/FADD	0,31	0,32
AMO	0,37	0,38
Jobbklubber	0,42	0,42
Vikarplasser	0,53	0,54
Modell 5		
Off.syss.tiltak : 7,5 mnd	0,40	0,41
Lønnstilskudd : 3,9 mnd	0,61	0,61
PPL M/FADD : 5,2 mnd	0,34	0,35
AMO : 4,3 mnd	0,40	0,41
Jobbklubber : 1,9 mnd	0,43	0,44
Vikarplasser : 5,4 mnd	0,57	0,58
Modell 6		
1.Kaja	0,35	0,36
2.Lærlinger i statlige etater	0,20	0,21
3.Lønnstilskudd. Langtidsledige	0,61	0,61
4.Lønnstilskudd. Flyktninger	0,56	0,56
5.Lønnstilskudd. Eldre	0,82	0,82
6.Lønnstilskudd. Under 25 år	0,53	0,54
7.Praksisplasser	0,31	0,32
8.Fadderordning. Ordinær	0,31	0,32
9.Fadderordning. Flyktning	0,21	0,21
10.Amo	0,37	0,38
11.Jobbklubber	0,42	0,42
12.Vikarplasser. Offentlig	0,52	0,53
13.Vikarplasser. Privat	0,55	0,55
17.Lønnstilskudd. Nykommere	0,57	0,57

¹Referanseperson er ugift i alderen 30-49 år med videregående skole nivå II (11-12 år) som høyeste fullførte utdanning. Referansepersonen er ikke innvanderer, har 4 års yrkeserfaring fra industri, 5 måneders ledighetserfaring, 1 måned tiltakerfaring, 1 måned erfaring som delvis sysselsatt, 0 måneder erfaring med attføringstiltak. Referansepersonen har ikke tidligere tidligere vært yrkeshemmet og er bosatt i Oslo.

6.3 Samspillsledd: Effekter for forskjellige grupper

Denne analysen har så langt vist at tiltaksgruppen i gjennomsnitt har høyere jobbsannsynlighet enn sammenlikningsgruppen og at alle hovedtyper av tiltak synes å ha positiv effekt, men i noe forskjellig grad. I dette avsnittet skal vi undersøke hvilke grupper av tiltaksdeltakere som synes å ha best effekt av å delta på tiltak, i form av økt jobbsannsynlighet. Dette gjøres ved å innføre samspillsledd mellom tiltaksvariabelen (som en dummy-variabel, tilsvarende modell 3 over) og individuelle kjennetegn i modellen.

Vi har estimert samspillsledd mellom tiltak og samtlige bakgrunnsvariable i modellen. En rekke samspillsledd ga ingen forklaringskraft, det vil si at de ikke var signifikante. Disse har vi senere utelatt, inntil vi står igjen med de samspillsledd som er signifikante etter konvensjonelle kriterier (her minst 5 prosents nivå). Resultatene fra denne undersøkelsen er vist i tabell A4 i vedlegget⁴, og beregnede sannsynligheter for signifikante samspillsledd er presentert i tabell 17.

Det kan først være grunn til å kommentere enkelte av de variablene hvor vi ikke fant noen signifikant sammenheng med deltakelse på tiltak. I motsetning til Raaum og Torp (1993), som fant en signifikant sammenheng mellom fullføring av AMO-kurs og kjønn, finner vi her ingen signifikant sammenheng mellom tiltaksvariabelen og kjønn. Vi finner heller ingen signifikant sammenheng mellom tiltak og utdanning, i motsetning til Moe (1997) som finner at de med svakest utdanningsbakgrunn har minst effekt av å delta på AMO. Vi finner videre ingen signifikante forskjeller i effekten av å delta på tiltak etter ekteskapeleg status eller mellom ikke-vestlige innvandrere og andre.

Resultatene fra modell 7 viser signifikante samspills-effekter med tiltak for personer under 20 år, «langtidsledige», personer uten yrkeserfaring, personer med yrkeserfaring fra enten «andre humanistiske yrker» eller «kontor» og personer som er bosatt i enten Oppland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag eller Troms. Vi skal gi en kort kommentar til hver av disse samspillsleddene.

Vi finner altså en signifikant sammenheng mellom tiltak og alder, ved at personer i aldersgruppen 16-19 år har signifikant mindre effekt av å delta på arbeids-

⁴Modell 3 er utgangspunktet for modell 7, og bakgrunnsvariablene er stort sett de samme i begge modellene. I de tilfellene hvor bakgrunnsvariabelen i modell 3 ikke er en dummy-variabel, har vi innført dummy-variabel ved forsøk på samspillsledd. Derfor er tellevariablene for tidligere yrkeserfaring og ledighetserfaring i modell 3 erstattet med et sett dummy-variable i modell 7.

markedstiltak enn andre aldersgrupper⁵. Dette bekrefter til en viss grad tidligere undersøkelser som finner at voksne og eldre personer har størst effekt av å delta på AMO (jfr. Vassnes 1996 og Moe 1997). Vi skal imidlertid huske på at vi kun ser på effekten i forhold til jobbsannsynlighet. Andre undersøkelser har vist at mange av de yngste tiltaksdeltakerne går over til utdanning (se f.eks. Try 1993, Eldring og Grøgaard 1996). Siden overgang til utdanning ikke fanges opp i vårt suksess-kriterium, kan effekten av tiltak for ungdom bli undervurdert i denne undersøkelsen.

Vi finner videre at «langtidsledige», det vil si personer som i bakgrunnsperioden har vært arbeidsledig i minst seks måneder, har større effekt av å delta på tiltak enn personer som har vært arbeidsledig i kortere tid. Dette bekrefter tilsvarende resultater i Vassnes (1996) og Moe (1997) som finner at de med lengst ledighets-erfaring har størst effekt av å delta på tiltak. I følge de estimerte jobbsannsynlighetene i tabell 18 har langtidsledige på tiltak nesten dobbelt så stor jobbsannsynlighet som langtidsledige i sammenlikningsgruppen. Personer uten tidligere yrkeserfaring har mindre effekt av å delta på tiltak enn personer med noe yrkeserfaring, og også dette er i tråd med Vassnes (1996), som finner at personer med minst to års yrkeserfaring har størst effekt av å delta på tiltak.

Når det gjelder samspillsleddene mellom tidligere yrke og deltakelse på tiltak, finner vi at personer med erfaring fra enten «andre humanistiske yrker» eller «kontor» synes å ha størst effekt av å delta på tiltak. Dette kan være en tilfeldighet og er vanskelig å forklare. Begge disse yrkene gir i utgangspunktet lavere jobbsannsynlighet enn referanse-kategorien (yrkesbakgrunn fra industri), mens deltakelse på tiltak øker jobbsannsynligheten mer enn for andre yrkesgrupper. Det kan også ha sammenheng med hvilke tiltak som benyttes for personer med denne yrkesbakgrunnen. Fra tabell A1 i vedlegget ser vi at personer med yrkesbakgrunn fra «andre humanistiske yrker» og «kontor» i relativt liten grad er på praksisplasser med fadderordning og i større grad er på jobbklubber.

Deltakere med bosted i Oppland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Troms synes å ha mindre effekt av å delta på tiltak enn personer som er bosatt andre steder i landet. Også dette kan skyldes tilfeldigheter, men det er verd å notere at personer bosatt i disse fem fylkene i utgangspunktet har høyere jobbsannsynlighet enn andre, og det kan være noe av forklaringen på at effekten av å delta på tiltak her er mindre. I tillegg kan selvsagt bruk av forskjellige typer

arbeidsmarkedstiltak mellom fylkene forklare noe av forskjellene. Tabell A2 i vedlegget viser blant annet at Sør-Trøndelag har relativt mange på praksisplasser med fadderordning, mens Sogn og Fjordane ikke har noen deltakere på jobbklubber.

Oppsummeringsvis i dette avsnittet vil vi påpeke at det synes å være en sammenheng mellom jobbsannsynlighet og effekt av å delta på tiltak. De gruppene som har størst utbytte av å delta på tiltak, i form av økt jobbsannsynlighet, er grupper som i utgangspunktet er kjennetegnet med relativt lav jobbsannsynlighet («langtidsledige» og personer med yrkesbakgrunn fra «andre humanistiske yrker» eller «kontor»). Motsatt gjelder at de gruppene som synes å ha minst utbytte av å delta på tiltak i utgangspunktet er kjennetegnet med relativt høy jobbsannsynlighet (ungdom under 20 år og personer som er bosatt i Oppland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag eller Troms). Eneste unntaket fra denne regelen er samspillsleddet mellom tiltak og ingen yrkeserfaring. Personer uten tidligere yrkeserfaring har i utgangspunktet signifikant lavere jobbsannsynlighet enn andre, og de har i tillegg mindre effekt av å delta på tiltak.

Tabell 17. Beregnede jobbsannsynligheter etter modell med samspillsledd (modell 7)¹

Jobb-sannsynlighet	Ledige		Deltakere	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
Referanseperson ²	0,30	0,31	0,45	0,46
Under 20 år	0,38	0,39	0,43	0,43
Minst seks måneders ledighetserfaring	0,18	0,19	0,34	0,34
Ingen yrkeserfaring	0,20	0,21	0,28	0,28
Yrkeserfaring yrke 4 (andre humanistiske)	0,24	0,24	0,47	0,48
Yrkeserfaring yrke 6 (kontor)	0,28	0,29	0,47	0,48
Fylke 5 (Oppland)	0,33	0,33	0,37	0,38
Fylke 14 (Sogn og Fjordane)	0,37	0,38	0,42	0,43
Fylke 16 (Sør-Trøndelag)	0,33	0,33	0,42	0,43
Fylke 17 (Nord-Trøndelag)	0,35	0,35	0,41	0,42
Fylke 19 (Troms)	0,33	0,34	0,41	0,41

¹ Koeffisientestimater mm. for modell 7 er vist i tabell A4 i vedlegget.

² Vår referanseperson er i utgangspunktet 30-49 år, ugift, har videregående skole 11-12 år som høyeste fullførte utdanning, ikke innvandrer, 1-4 år yrkeserfaring fra industri, 1-5 mnd ledighetserfaring, 1 mnd tiltakerfaring, 1 mnd delvis sysselsatt, har ikke vært yrkeshemmet eller på attføringstiltak siste 12 mnd, og bosatt i Oslo.

⁵ Det kan ellers være verd å notere at jobbsannsynligheten for aldersgruppen under 20 år i modell 7 nå er signifikant høyere enn for referanse-kategorien, som er aldersgruppen 30-49 år. Denne koeffisienten var ikke signifikant i modell 3, og sammenhengen framkommer altså først når vi innfører samspillsledd mellom aldersgruppen og deltakelse på tiltak.

7. Oppsummering

I denne rapporten presenteres resultatene fra en registerbasert undersøkelse blant personer som har deltatt på et ordinært arbeidsmarkedstiltak i april 1996 og som avsluttet tiltaket i løpet av mai 1996. En sammenlikningsgruppe av personer som var registrert som helt arbeidsledige på samme tid er også med i undersøkelsen. Formålet med undersøkelsen har vært tosidig: For det første å gi en deskriptiv analyse av de to gruppene (tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen), for å beskrive bruken av arbeidsmarkedstiltak. For det andre å utføre en økonometrisk analyse av hvordan deltakelse på tiltak påvirker jobbsannsynligheten, for å måle effekten av arbeidsmarkedstiltak.

Datamaterialet er basert på koblede data fra forskjellige administrative registre. Utvalget er trukket fra Arbeidsdirektoratets SOFA-søker-register over registrerte arbeidsledige og deltakere på tiltak, og består totalt av 88 974 personer, fordelt på 8807 i tiltaksgruppen og 80 167 i sammenlikningsgruppen.

I den deskriptive analysen fant vi at personene i tiltaksgruppen gjennomgående er yngre enn personene i sammenlikningsgruppen. Dette kommer klart til uttrykk når vi ser på de yngste og eldste aldersgruppene. Det er svært få unge under 20 år blant de arbeidsledige og det er svært få personer over 60 år blant deltakerne på arbeidsmarkedstiltak. De to gruppene er relativt jevnt fordelt på kjønn.

Ulik aldersfordeling påvirker øvrige demografiske kjennetegn: Det er større andel som er gift i sammenlikningsgruppen og de har lenger yrkeserfaring enn personene i tiltaksgruppen. Når det gjelder utvalgets fordeling på utdanningsnivå viser resultatene at en forholdsvis større andel av de ledige har grunnskole som høyeste fullførte utdanning enn tilfellet er for deltakerne. Deltakerne har på sin side en større andel med 2-3 år videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Det er en lav andel i begge gruppene som har universitet/høyskole som høyeste fullførte utdanning.

Materialet gir god oversikt over utvalgets arbeidssøkererfaring i en 12-måneders bakgrunnsperiode. For tiltaksgruppen kjenner vi arbeidssøkerstatus i hver måned ett år før de begynte på tiltaket, for sammenlikningsgruppen kjenner vi også arbeidssøkerstatus i hver måned det siste året. Gjennomsnittlig ledighet i perioden er 5,6 måneder i sammenlikningsgruppen og 3,8 måneder i tiltaksgruppen. Til gjengjeld har personene i tiltaksgruppen tidligere gått noe mer på tiltak enn personene i sammenlikningsgruppen. Når man ser alle arbeidssøkerkategorier under ett (her helt arbeidsledig, delvis sysselsatt arbeidssøker, deltaker på ordinære arbeidsmarkedstiltak eller deltaker på attføringstiltak) har sammenlikningsgruppen i gjennomsnitt noe lenger erfaring som arbeidssøker enn tiltaksgruppen, men denne sammenhengen forsvinner i stor grad når vi kontrollerer for alder.

Utvalget er fordelt på alle landets fylker, med flest personer fra Oslo og Hordaland. Blant personer som har tidligere yrkeserfaring, er bakgrunn fra industri det mest vanlige. For å fange opp etterspørselssiden i individenes del-arbeidsmarked, har vi beregnet ledighetsrater og vakanserater i fylke og yrke. Det er svært liten forskjell i gjennomsnittlige ledighetsrater og vakanserater mellom tiltaksgruppen og sammenlikningsgruppen, både etter fylke og yrke.

Sammenlikning av deltakerne på de ulike tiltakene viser noe variasjon, og dette er naturlig ettersom tiltakene har forskjellige målgrupper og til dels forskjellige formål. AMO-kurs, som er det største tiltaket med omlag 36 prosent av deltakerne, har en svak overvekt av menn med en gjennomsnittsalder på 33 år og et utdanningsnivå som ikke ligger så langt fra gjennomsnittet av tiltaksdeltakerne. Det er AMO-kursene som har det største innslaget av første-generasjons innvandrere fra ikke-vestlige land (18 prosent av deltakerne på AMO). I denne undersøkelsen varer et gjennomsnittlig AMO-kurs i 4,3 måneder.

Praksisplass med fadderordning er det nest største arbeidsmarkedstiltaket, med 28 prosent av deltakerne. Dette tiltaket retter seg i hovedsak mot ungdom og nykommere på arbeidsmarkedet, og

gjennomsnittsalderen er 23 år. Det er flere kvinner enn menn på tiltaket, og på grunn av den lave alderen er det færre av deltakerne i dette tiltaket som har gjennomført utdanning på universitet eller høyskole, men flere som har gjennomført videregående skole nivå 2 enn i de andre tiltakene. Deltakerne på praksisplasser med fadderordning har minst erfaring med tidligere ledighet, og tiltaket varer i gjennomsnitt i 5,2 måneder.

Lønnstilskudd sysselsetter omlag 13 prosent av tiltaksdeltakerne i vårt utvalg, og 60 prosent av disse er menn. Gjennomsnittsalderen er 32 år, omlag på nivå med den gjennomsnittlige tiltaksdeltaker. Også på dette tiltaket er det en relativt stor andel første-generasjons innvandrere fra ikke-vestlige land (16 prosent av deltakerne på lønnstilskudd), og det er en høyere andel som har ukjent eller ingen utdanning enn i de andre tiltakene. Lønnstilskudd varer i gjennomsnitt i 3,9 måneder.

Offentlige sysselsettingstiltak (i all hovedsak KAJA) sysselsetter omlag 10 prosent av tiltaksdeltakerne. Vurdert etter demografiske kjennetegn ligger deltakerne på offentlige sysselsettingstiltak nærmest opp til sammenlikningsgruppen. Deltakerne er eldre enn på andre tiltak, med en gjennomsnittsalder på 39 år, og det er flere menn enn kvinner. Offentlige sysselsettingstiltak rekrutterer tiltaksdeltakere med den svakeste utdanningsbakgrunnen, men med den lengste yrkeserfaringen. Deltakere på offentlige sysselsettingstiltak har gjennomgående de lengste periodene som ledig før de begynte på tiltaket. Dette er naturlig, ettersom offentlige sysselsettingstiltak er et «sistehåndstiltak» som i hovedsak er rettet mot langtidsledige. Den gjennomsnittlige varigheten på tiltaket er 7,5 måneder.

I underkant av 9 prosent av tiltaksdeltakerne er på jobbklubber. Det er noe flere kvinner enn menn på jobbklubber og gjennomsnittsalderen er 33 år. I gjennomsnitt har deltakerne på jobbklubber vært arbeidsledige i 4,8 måneder i bakgrunnsperioden. Dette er et formidlingstiltak som skal bidra til å få arbeidssøkere inn i ordinært arbeid gjennom å bedre deltakernes søkeadferd og de er av relativt kort varighet, i gjennomsnitt 1,9 måneder.

Vikarplasser er det minste tiltaket, med omlag 4 prosent av deltakerne. Rekrutteringen til dette tiltaket synes å være noe annerledes enn til de andre tiltakene. Deltakerne på vikarplasser består i stor grad av voksne kvinner med videregående skole som høyeste fullførte utdanning og med erfaring fra pleie- og omsorgsykker. De har noe kortere perioder som helt ledig bak seg enn gjennomsnittet for de andre tiltakene, men de har mer erfaring som delvis sysselsatt arbeidssøker. Den gjennomsnittlige tiltaksperioden er på 5,4 måneder.

Evalueringstidspunktet er satt til midten av november 1996, omlag et halvt år etter at deltakerne avsluttet tiltaket. På dette tidspunktet finner vi at totalt 33 611 personer, omlag 38 prosent av utvalget, står innmeldt i arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret med et arbeidstakerforhold. Men av disse finner vi også at omlag 30 prosent står innmeldt i Arbeidsdirektoratets register som arbeidsledige eller deltaker på et arbeidsmarkedstiltak. Etter en nærmere konsistensvurdering av registrene kommer vi fram til at 28 prosent av utvalget er i jobb på evalueringstidspunktet, mens 33 prosent er arbeidsledige, 11 prosent er på et arbeidsmarkedstiltak mens 28 prosent er i andre aktiviteter (utenfor «arbeidsstyrken»).

Blant personene i tiltaksgruppen er 41 prosent i jobb på evalueringstidspunktet, sammenliknet med 26 prosent i sammenlikningsgruppen, det vil si en forskjell på 15 prosentpoeng. Etter å ha kontrollert for observerbare individuelle kjennetegn, arbeidssøkererfaring og forskjeller i individenes del-arbeidsmarked i den økonometriske analysen, finner vi at den kontrollerte forskjellen i jobbsannsynlighet mellom deltakere og ledige reduseres til 11-12 prosentpoeng (beregnet for en referanseperson med karakteristiske kjennetegn). Dette kan tolkes som den gjennomsnittlige effekten av arbeidsmarkedstiltak, men kan også skyldes eventuelle uobserverbare forskjeller mellom de to gruppene som vi ikke har fanget opp i undersøkelsen.

Når vi estimerer forskjeller i jobbsannsynlighet mellom deltakere på de forskjellige tiltakene og sammenlikningsgruppen, finner vi til dels store variasjoner på tvers av tiltakene selv om alle forskjellene er positive og signifikant forskjellig fra null. Forskjellen i jobbsannsynlighet (beregnet for referanseperson mann) varierer fra 4 prosentpoeng for praksisplass med fadderordning, 8 prosentpoeng for offentlige sysselsettingstiltak, 10 prosentpoeng for AMO, 15 prosentpoeng for jobbklubber, 26 prosentpoeng for vikarplasser og helt opp til 31 prosentpoeng for lønnstilskudd. Vi finner dessuten at varigheten på tiltak påvirker jobbsannsynligheten signifikant positivt.

I tillegg til å beregne effekter av hovedgruppene av tiltak har vi også beregnet effekter for en finere spesifikasjon av tiltakene, og vi finner at også dette gir signifikant positive effekter for de fleste tiltakene. I tillegg har vi forsøkt ut samspillsledd mellom samtlige bakgrunnsvariable og deltakelse på tiltak. Resultatene tyder på at personer under 20 år, personer uten yrkeserfaring og personer som er bosatt i enten Oppland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag eller Troms har mindre effekt av å delta på tiltak i forhold til øvrige grupper. Videre synes «langtidsledige» (her personer som har vært arbeidsledige minst seks måneder i bakgrunnsperioden) og personer med yrkeserfaring fra enten «andre humanistiske yrker» eller «kontor» å ha større utbytte av å delta på tiltak

enn andre grupper. For de øvrige gruppene fant vi ingen signifikante samspillsledd med deltakelse på tiltak.

Den beregnede gjennomsnittlige effekten av å delta på AMO som vi finner i denne undersøkelsen er omlag på nivå med det som har kommet fram i tidligere evalueringer av dette tiltaket, mens effekten av praksisplasser med fadderordning er en del lavere enn i tidligere evalueringer. Det er flere grunner til at resultatene i denne undersøkelsen ikke er direkte sammenlignbare med tidligere undersøkelser (for referanser til tidligere undersøkelser, se kapittel 3.2). For det første er tidligere undersøkelser stort sett gjort i en periode med lavkonjunktur, mens denne undersøkelsen er gjort i en periode med sterk sysselsettingsvekst. For det andre er utvalg og metode noe forskjellig fra evaluering til evaluering. Det som skiller denne undersøkelsen fra mange andre, er at vi følger deltakerne fra de slutter på et arbeidsmarkedstiltak, mens tidligere undersøkelser stort sett har fulgt personer som begynner eller er i et tiltak på et bestemt tidspunkt. For det tredje kan suksesskriterium og estimeringsopplegg være forskjellig. For eksempel har tidligere evalueringer av praksisplass med fadderordning tatt med både overgang til jobb og utdanning i suksesskriteriet, mens vi bare ser på overgang til jobb. Dette kan være noe av årsaken til at vi finner en svakere effekt av praksisplass med fadderordning enn det som framkommer i tidligere undersøkelser

Referanser

- Arbeidsdirektoratet (1995), *Tiltaksboka. Retningslinjer og regler for arbeidsmarkedstiltak*. Oslo
- Berg, H., K. B. Vindvad og A.W.S. Legernæs (1994), *Delvis sysselsatte arbeidssøkere*. Rapport 94:3. Arbeidsdirektoratet, Oslo.
- Ekeland (1995): *Bruk av EVENT ved evaluering av SKAP-tiltak*. STEP arbeidsnotat 95:3. Oslo
- Eldring, L. og J. B. Grøgaard (1996), *Evaluering av Næringslivets fadderordning og praksisplasstiltaket*. Rapport 96:194. FAFO, Oslo
- Finans- og tolldepartementet (1997), *Langtidsprogrammet 1998-2001*. St.meld.nr.4 (1996-97). Oslo
- Hardoy, I. (1994): *Lønnstilskuddsordningen i Norge. En evaluering*. Rapport 94:5: Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Hardoy, I., M. Røed, H. Torp og S. Try (1994): *Arbeidsmarkedstiltak - har de noen effekt ? Sosialøkonomen 94::4*. Oslo
- Hernæs, E. et al (1991): *Opplæring gir bedre jobbmuligheter for arbeidsløse*. Søkelys på arbeidsmarkedet, 91:1. Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Kommunal- og arbeidsdepartementet (1996a): *Effekter av den aktive arbeidsmarkedsoppliktikken*. Arbeidsavdelingens arbeidsnotat 96:1, Oslo
- Kommunal- og arbeidsdepartementet (1996b): *St.prp.nr.1 (1996-97)*. Oslo
- Moe, A. (1997): *Fra ledighet til sysselsetting*. Søkelys på arbeidsmarkedet 14:43-54. Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Pederesen, P.J. og N. Westergård-Nielsen (1993): *Unemployment: A review of the evidence from panel data*. OECD Economic Studies, 93:20. Paris: OECD.
- Raaum, O. og H. Torp (1993), *Evaluering av AMO-kurs: Sysselsettingseffekter og seleksjon til kurs*. Rapport 93:72. Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning, Oslo
- Raaum, O. og H. Torp (1993): *Amo-kurs: Hvem søker, hvem får plass- og hvem får jobb etterpå? Søkelys på arbeidsmarkedet*, 93:2, Oslo
- Raaum, O, H. Torp (1997), *Labour market training in Norway - Effect on earnings*. Rapport 97:46. Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning, Oslo
- Raaum, O., H. Torp og H. Goldstein (1995), *Effects of Labour Market Training - A Multinomial Analysis*. Working Paper 95:9. Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning, Oslo
- Schøne, P. (1996): *Innvandrere på arbeidsmarkedet. Evaluering av arbeidsmarkedstiltak*. Rapport 96:15. Institutt for samfunnsforskning, Oslo.
- Schøne, P. (1997): *Arbeidsmarkedstiltak, veien til rikdom? Søkelys på arbeidsmarkedet 97:1*. Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Torp, H. (1993): *Evaluering av AMO-kurs: Industrikurs- kort og godt! Eller langt å foretrekke*. Rapport 93:9, Institutt for samfunnsforskning, Oslo.
- Try, S. (1993), *Evaluering av arbeidsmarkedstiltak rettet mot unge ledige*. Rapport 93:7. Institutt for samfunnsforskning, Oslo
- Vassnes, E. (1996), *Evaluering av arbeidsmarkedstiltak - bruk av registerdata*. Notater 96:17. Statistisk sentralbyrå, Oslo
- Utne, H. og E. Vassnes (1995): *Kopling av A/A- og LTO-register. Dokumentasjon av kvalitet og konsistens i begrep*. Notater 95:2. Statistisk sentralbyrå, Oslo

Vedlegg A

Tabell A1. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter yrkesbakgrunn. Prosent

	Off.syss.- tiltak	Lønns- tilskudd	AMO	Praksispl. fadderord.	Jobb- klubber	Vikar- plasser
Tekn.vit.og hum.	2,9	5,5	4,0	1,2	2,9	1,5
Pleie og omsorg	4,5	2,1	4,1	2,9	3,1	22,9
Undervisning	5,7	3,0	6,2	7,8	6,4	9,2
Annen humanistisk	3,7	3,8	4,0	2,0	4,5	3,6
Administrasjon	1,1	1,3	1,1	0,2	2,4	1,0
Kontor	9,3	8,0	9,1	3,0	10,1	7,9
Handel	11,6	12,3	11,5	9,3	16,6	7,9
Primær	3,0	3,8	2,5	3,0	2,9	3,3
Bygg og Anlegg	10,7	6,8	7,1	1,9	4,1	2,5
Industri	22,1	21,8	19,9	14,3	16,6	10,7
Service	14,5	10,6	13,3	11,5	12,9	16,5
Transport	4,9	6,2	5,9	2,6	5,4	5,9
Ingen/uoppgitt	5,9	15,0	11,4	40,2	12,2	7,1
Totalt	100	100	100	100	100	100
Antall personer	895	1 109	3 168	2 488	754	393

Tabell A2. Tiltaksdeltakere i april 1996 etter fylke. Prosent

	Off.syss.- tiltak	Lønns- tilskudd	AMO	Praksispl. fadderord.	Jobb- klubber	Vikar- plasser
Østfold	13,0	5,0	5,6	4,6	5,7	10,2
Akershus	6,0	7,9	8,8	6,4	11,4	5,1
Oslo	13,1	9,5	16,2	5,1	10,7	4,3
Hedmark	3,1	4,5	3,3	3,3	2,4	4,8
Oppland	6,5	5,8	3,7	3,6	5,7	2,5
Buskerud	4,7	4,9	4,5	4,3	5,2	2,3
Vestfold	5,4	4,3	6,1	5,4	1,9	2,3
Telemark	3,4	4,2	5,1	3,9	5,2	3,6
Aust-Agder	0,9	1,1	2,3	3,4	3,7	1,3
Vest-Agder	3,0	4,4	0,8	3,8	8,8	2,5
Rogaland	3,7	7,2	8,5	6,4	9,9	15,0
Hordaland	6,6	15,7	12,7	10,0	9,8	15,0
Sogn og Fjordane	0,6	1,1	1,5	2,2	0	5,9
Møre og Romsdal	2,9	5,1	3,2	4,2	3,2	4,1
Sør-Trøndelag	10,2	5,0	4,6	14,7	3,7	4,3
Nord-Trøndelag	4,1	4,0	3,9	3,9	2,5	2,0
Nordland	6,6	5,1	4,6	8,8	4,1	9,7
Troms	3,6	3,0	1,8	3,9	4,8	2,0
Finnmark	2,7	2,3	2,9	2,1	1,3	3,1
Totalt	100	100	100	100	100	100
Antall personer	894	1 109	3 164	2 488	754	393

Tabell A3 . Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Logit-estimater. Modell 4-6

Variabler	Modell 4			Modell 5			Modell 6		
	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi
Konstantledd	-0,919	0,043	0,000	-0,920	0,043	0,000	-0,919	0,043	0,000
<20 år	0,125	0,063	0,047	0,131	0,063	0,038	0,122	0,063	0,053
20-24	0,601	0,028	0,000	0,601	0,028	0,000	0,603	0,028	0,000
25-29	0,380	0,023	0,000	0,381	0,023	0,000	0,381	0,023	0,000
50-59	-0,444	0,030	0,000	-0,445	0,030	0,000	-0,446	0,030	0,000
60 år og mer	-1,594	0,047	0,000	-1,595	0,047	0,000	-1,597	0,047	0,000
Kvinne	0,028	0,022	0,204	0,026	0,022	0,228	0,027	0,022	0,221
Gift	0,216	0,028	0,000	0,215	0,028	0,000	0,215	0,028	0,000
Gift kvinne	-0,153	0,036	0,000	-0,152	0,036	0,000	-0,151	0,036	0,000
Ungdomskole	-0,306	0,025	0,000	-0,306	0,025	0,000	-0,306	0,025	0,000
Videregående skole 10 år	-0,233	0,020	0,000	-0,233	0,020	0,000	-0,233	0,020	0,000
Universitet/Høyskole	0,144	0,029	0,000	0,145	0,029	0,000	0,144	0,029	0,000
Ingen eller uoppgitt utdanning	-0,278	0,041	0,000	-0,277	0,041	0,000	-0,275	0,041	0,000
Ikke-vestlig innvandrere	-0,183	0,034	0,000	-0,185	0,034	0,000	-0,176	0,034	0,000
Antall år Yrkeserfaring	0,106	0,003	0,000	0,106	0,003	0,000	0,106	0,003	0,000
Antall måneder ledighetserfaring	-0,108	0,002	0,000	-0,108	0,002	0,000	-0,108	0,002	0,000
Antall måneder tiltakserfaring	-0,030	0,004	0,000	-0,030	0,004	0,000	-0,030	0,004	0,000
Antall måneder delvis sysselsatt	0,076	0,004	0,000	0,076	0,004	0,000	0,075	0,004	0,000
Antall måneder attføringstiltak	-0,086	0,010	0,000	-0,086	0,010	0,000	-0,087	0,010	0,000
Har vært yrkeshemmet tidligere	-0,356	0,127	0,005	-0,356	0,127	0,005	-0,357	0,127	0,005
1 .Teknisk, vitenskap. og Human.	-0,158	0,050	0,002	-0,159	0,050	0,002	-0,158	0,050	0,002
2 .Pleie og Omsorg	0,021	0,043	0,626	0,021	0,043	0,627	0,021	0,043	0,622
3 .Undervisning	-0,122	0,039	0,002	-0,124	0,039	0,002	-0,122	0,039	0,002
4 .Annen humanistisk	-0,307	0,048	0,000	-0,307	0,048	0,000	-0,308	0,048	0,000
5 .Administrasjon	-0,059	0,067	0,381	-0,060	0,067	0,370	-0,060	0,067	0,376
6 .Kontor	-0,104	0,036	0,004	-0,104	0,036	0,004	-0,104	0,036	0,004
7 .Handel	-0,105	0,030	0,001	-0,104	0,030	0,001	-0,105	0,030	0,001
8 .Primær	-0,200	0,049	0,000	-0,199	0,049	0,000	-0,200	0,049	0,000
9 .Bygg og Anlegg	0,224	0,034	0,000	0,225	0,034	0,000	0,224	0,034	0,000
11.Service	0,008	0,028	0,791	0,008	0,028	0,790	0,007	0,028	0,793
12.Transport	0,079	0,038	0,036	0,079	0,038	0,035	0,078	0,038	0,037
13.Uoppgitt/Uidentifiserbar	-0,217	0,034	0,000	-0,218	0,034	0,000	-0,216	0,034	0,000

Tabell A3 (forts.). Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Logit-estimater. Modell 4-6

Variabler	Modell 4			Modell 5			Modell 6		
	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi	Estimat	St.feil	P-verdi
1 .Østfold	-0,070	0,042	0,094	-0,071	0,042	0,093	-0,071	0,042	0,092
2 .Akershus	0,166	0,038	0,000	0,165	0,038	0,000	0,166	0,038	0,000
4 .Hedmark	0,085	0,046	0,068	0,083	0,046	0,073	0,086	0,046	0,063
5 .Oppland	0,014	0,047	0,764	0,018	0,047	0,704	0,015	0,047	0,755
6 .Buskerud	0,094	0,044	0,034	0,095	0,044	0,031	0,094	0,044	0,034
7 .Vestfold	-0,012	0,044	0,785	-0,012	0,044	0,787	-0,013	0,044	0,775
8 .Telemark	-0,055	0,046	0,240	-0,054	0,046	0,247	-0,053	0,046	0,253
9 .Aust-Agder	0,083	0,059	0,159	0,083	0,059	0,157	0,084	0,059	0,152
10.Vest-Agder	-0,002	0,051	0,965	-0,002	0,051	0,975	0,000	0,051	1,000
11.Rogaland	0,123	0,037	0,001	0,125	0,037	0,001	0,124	0,037	0,001
12.Hordaland	-0,044	0,035	0,208	-0,044	0,035	0,212	-0,043	0,035	0,215
14.Sogn og Fjordane	0,196	0,069	0,005	0,198	0,069	0,004	0,197	0,069	0,004
15.Møre og Romsdal	-0,053	0,047	0,253	-0,053	0,047	0,251	-0,053	0,047	0,257
16.Sør-Trøndelag	0,062	0,039	0,110	0,060	0,039	0,124	0,064	0,039	0,100
17.Nord-Trøndelag	0,123	0,049	0,011	0,124	0,049	0,011	0,123	0,049	0,011
18.Nordland	-0,041	0,040	0,309	-0,042	0,040	0,295	-0,040	0,040	0,323
19.Troms	0,065	0,047	0,166	0,064	0,047	0,169	0,066	0,047	0,157
20.Finnmark	-0,027	0,053	0,612	-0,026	0,053	0,626	-0,024	0,053	0,646
1 .Off.syss.tiltak	0,363	0,078	0,000	0,152	0,101	0,132			
2 .Lønnstilkudd	1,314	0,065	0,000	1,203	0,073	0,000			
3 .PPL m/fadd.	0,188	0,047	0,000	0,039	0,065	0,547			
4 .AMO	0,457	0,039	0,000	0,335	0,054	0,000			
5 .Jobbklubb	0,650	0,077	0,000	0,595	0,079	0,000			
6 .Vikarlass	1,110	0,110	0,000	0,956	0,120	0,000			
Tiltakets varighet				0,028	0,008	0,001			
1 .Kaja							0,387	0,079	0,000
2 .Lærlinger i statlige etater							-0,385	0,465	0,408
3 .Lønnstilkudd. Langtidsledige							1,418	0,098	0,000
4 .Lønnstilkudd. Flyktninger							1,219	0,172	0,000
5 .Lønnstilkudd. Eldre							2,478	0,483	0,000
6 .Lønnstilkudd. Under 25 år							1,126	0,125	0,000
7 .Praksisplasser							0,193	0,071	0,007
8 .Fadderordning. Ordinær							0,209	0,061	0,001
9 .Fadderordning. Flyktninger							-0,365	0,286	0,201
10.AMO							0,456	0,039	0,000
11.Jobbklubber							0,650	0,077	0,000
12.Vikarplasser. Offentlig							1,075	0,128	0,000
13.Vikarplasser. Privat							1,170	0,221	0,000
17.Lønnstilkudd. Nykommere							1,256	0,174	0,000
Log Likelihood	-47 247			-47 241			-47 237		
Antall personer i modellen	88 956			88 956			88 956		

Tabell A4. Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Logit-estimer fra modell med samspillsledd (modell7)

Variable	Modell 7		
	Estimat	St.feil	P-verdi
Konstantledd	-0,887	0,039	0,000
<20 år	0,336	0,072	0,000
20-24 år	0,592	0,027	0,000
25-29 år	0,339	0,022	0,000
50-59 år	-0,416	0,030	0,000
over 60 år	-1,665	0,047	0,000
Kvinne	0,030	0,022	0,172
Gift	0,264	0,028	0,000
Gift kvinne	-0,177	0,035	0,000
Ungdomskole	-0,318	0,024	0,000
Videregående skole 10 år	-0,251	0,020	0,000
Universitet/Høyskole	0,139	0,029	0,000
Ingen eller uoppgitt utdanning	-0,217	0,041	0,000
Ikke-vestlig Innvandrere	-0,227	0,034	0,000
Ingen yrkeserfaring	-0,542	0,028	0,000
Minst fem års yrkeserfaring	0,364	0,020	0,000
Ingen ledighetserfaring	0,256	0,026	0,000
Minst seks måneders ledighetserfaring	-0,657	0,019	0,000
Antall måneder tiltakserfaring	-0,024	0,004	0,000
Antall måneder delvis sysselsatt	0,082	0,004	0,000
Antall måneder attføringstiltak	-0,084	0,010	0,000
Har vært yrkeshemmet tidligere	-0,347	0,127	0,006
1 .Teknisk,vitenskap. og Human.	-0,128	0,050	0,010
2 .Pleie og omsorg	0,035	0,043	0,422
3. Undervisning	-0,125	0,039	0,001
4. Annen humanistisk	-0,350	0,051	0,000
5. Administrasjon	-0,009	0,067	0,891
6. Kontor	-0,101	0,037	0,006
7. Handel	-0,080	0,030	0,008
8. Primær	-0,189	0,049	0,000
9. Bygg og Anlegg	0,205	0,034	0,000
11. Service	-0,008	0,028	0,791
12. Transport	0,088	0,037	0,019
13. Uoppgitt/Uidentifiserbar	-0,132	0,035	0,000

Tabell A4 (forts.). Tiltaksdeltakere og ledige i april 1996. Effekt av deltakelse på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Suksess: jobb. Logit-estimater fra modell med samspillsledd (modell7)

Variable	Modell 7		
	Estimat	St.feil	P-verdi
1. Østfold	-0,058	0,042	0,169
2. Akershus	0,195	0,038	0,000
4. Hedmark	0,115	0,046	0,013
5. Oppland	0,099	0,049	0,045
6. Buskerud	0,134	0,044	0,002
7. Vestfold	0,007	0,044	0,866
8. Telemark	-0,043	0,046	0,349
9. Aust-Agder	0,093	0,059	0,112
10. Vest-Agder	0,022	0,051	0,664
11. Rogaland	0,148	0,037	0,000
12. Hordaland	-0,016	0,035	0,644
14. Sogn og Fjordane	0,300	0,073	0,000
15. Møre og Romsdal	-0,011	0,046	0,809
16. Sør-Trøndelag	0,104	0,041	0,010
17. Nord-Trøndelag	0,195	0,051	0,000
18. Nordland	-0,023	0,040	0,571
19. Troms	0,114	0,048	0,018
20. Finnmark	0,005	0,053	0,919
Tiltak (additivt ledd)	0,625	0,038	0,000
Samspill tiltak og andre variable:			
Under 20 år	-0,427	0,127	0,001
Minst seks måneders ledighetserfaring	0,185	0,056	0,001
Ingen yrkeserfaring	-0,219	0,058	0,000
Yrkeserfaring yrke 4 (andre humanistiske)	0,434	0,134	0,001
Yrkeserfaring yrke 6 (kontor)	0,202	0,093	0,029
Fylke 5 (Oppland)	-0,424	0,123	0,001
Fylke 14 (Sogn og Fjordane)	-0,410	0,193	0,034
Fylke 16 (Sør-Trøndelag)	-0,215	0,092	0,020
Fylke 17 (Nord-Trøndelag)	-0,353	0,131	0,007
Fylke 19 (Troms)	-0,287	0,142	0,044
Log Likelihood	-47 609		
Antall personer i modellen	88 956		

Tidligere utgitt på emneområdet
Previously issued on the subject

Notater

96/17 Evaluering av arbeidsmarkedstiltak - bruk av registerdata.

De sist utgitte publikasjonene i serien Rapporter

Recent publications in the series Reports

Merverdiavgift på 23 prosent kommer i tillegg til prisene i denne oversikten hvis ikke annet er oppgitt

- 96/17 K. Flugsrud og K. Rypdal: Utslipp til luft fra innenriks sjøfart, fiske og annen sjøtrafikk mellom norske havner. 1996. 52s. 95 kr. ISBN 82-537-4321-1
- 96/18 T. Fæhn og T. Hægeland: Effektive satser for næringsstøtte 1994. 1996. 79s. 95 kr. ISBN 82-537-4323-8
- 96/19 A. Bråten og L. Sandberg: Priser på jordbruksvarer: En analyse av statistiske kilder. 1996. 84s. 95 kr. ISBN 82-537-4325-4
- 96/20 E. Gulløy, S. Gåsemyr og A. Vedø: Forslag til et nytt system for norsk bistandsstatistikk. 1996. 50s. 95 kr. ISBN 82-537-4338-6
- 96/21 A. Thomassen og T. Tørstad: Prisstatisikk for næringsseiendommer: Prøveundersøkelse for Oslo og Akershus. 1996. 31s. 80 kr. ISBN 82-537-4340-8
- 96/22 A.K. Essilfie: Investeringer, kostnader og gebyrer i den kommunale avløpssektoren: Resultater fra undersøkelsen i 1995. 1996. 44s. 80 kr. ISBN 82-537-4344-0
- 96/23 S. Glomsrød, A.C. Hansen og K.E. Rosendahl: Integrering av miljøkostnader i makroøkonomiske modeller. 1996. 46s. 95 kr. ISBN 82-537-4348-3
- 97/1 R. Jule: Produksjonsindeks for bygg og anlegg. 1997. 38s. 80 kr. ISBN 82-537-4355-6
- 97/2 T. Eika og K.-G. Lindquist: Konjunktur-impulser fra utlandet. 1997. 28s. 80 kr. ISBN 82-537-4357-2
- 97/3 T. Skjerpen and A.R. Swensen: Forecasting Manufacturing Investment Using Survey Information. 1997. 23s. 80 kr. ISBN 82-537-4374-2
- 97/4 E. Midtlyng: Arbeidsmiljø i skolen. 1997. 62s. 95 kr. ISBN 82-537-4390-4
- 97/5 B. Bjørlo og P. Schøning: Resultatkontroll jordbruk 1997: Gjennomføring av tiltak mot forurensninger. 1997. 85s. 95 kr. ISBN 82-537-4397-1
- 97/6 R.H. Kitterød: Leid hjelp til husarbeid? Bruk av privat rengjøringshjelp 1980-1995. 1997. 59s. 95 kr. ISBN 82-537-4399-8
- 97/7 S. Holtskog og K. Rypdal: Energibruk og utslipp til luft fra transport i Norge. 1997. 47s. 80 kr. ISBN 82-537-4400-5
- 97/8 K.O. Oftedal: Arbeidstilbudet fra sykepleiere og leger ved endret studie- og arbeidsmøns-ter. 1997. 27s. 80 kr. ISBN 82-537-4401-3
- 97/9 A. Bråten og K. Olsen: Ulike metoder for beregning av en indikator for underliggende inflasjon. 1997. 36s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4405-6
- 97/10 J. Monsrud: Eie og bruk av personbil: Noen utviklingstrekk 1980-1995. 1997. 56s. 115 kr. ISBN 82-537-4411-0
- 97/11 S.E. Førre: Er store foretak mer forskningsintensive? En anvendelse av diagnostiske metoder. 1997. 33s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4413-7
- 97/12 O. Skogesal: Avfallsregnskap for Norge - prinsipper og metoder: Resultater for papir og glass. 1997. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4424-2
- 97/13 J. Lyngstad og K.-M. Roalsø: Langtidsarbeidslediges inntekter og økonomiske levekår. 1997. 98s. 125 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4419-6
- 97/14 H.M. Teigum: Holdninger til og kunnskap om norsk u-hjelp 1996. 1997. 60s. 75 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4425-0
- 97/16 E. Holmøy og B. Strøm: Samfunnsøkonomiske kostnader av offentlig ressursbruk og ulike finansieringsformer - beregninger basert på en disaggregert generell likevektsmodell. 1997. 69s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4430-7
- 97/17 Samledokumentasjon av konjunktur-indikatorer i Statistisk sentralbyrå. 1997. 99s. 135 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4432-3
- 97/18 T. Fæhn and L.A. Grünfeld: Commercial Policy, Trade and Competition in the Norwegian Service Industries. 1997. 34s. 100 kr inkl. mva. ISBN 82-537-4437-4

B

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonen kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 00 44 80
Telefaks: 22 86 49 76

eller:
Akademika - avdeling for
offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 11 67 70
Telefaks: 22 42 05 51

ISBN 82-537-4429-3
ISSN 0806-2056

Pris kr 100,00 inkl. mva.

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway